

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ 4/2023

Ekonomika tuzemsko

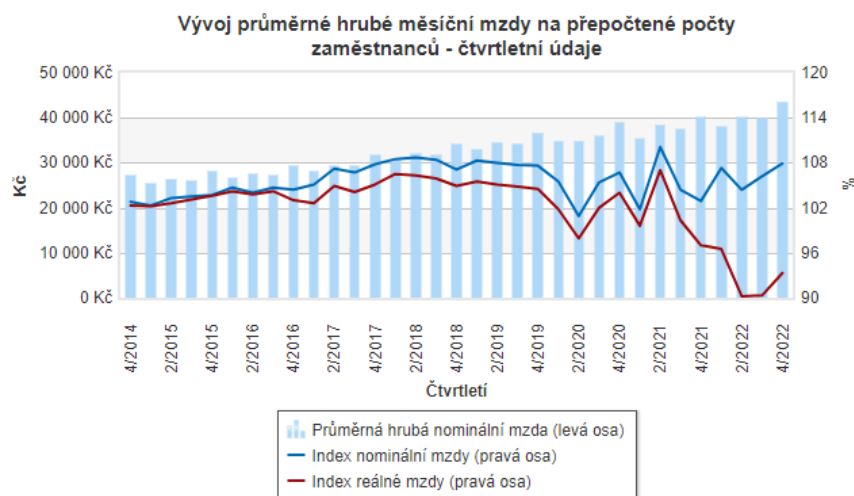
- Hrubý domácí produkt**

Mezičtvrtletní pokles, 4. čtvrtletí 2022: **-0,4 %**; meziroční růst, 4. čtvrtletí 2022: **0,3 %**

https://www.czso.cz/csu/czso/hdp_narodni_ucty, 31.3.2023

- Průměrná mzda**

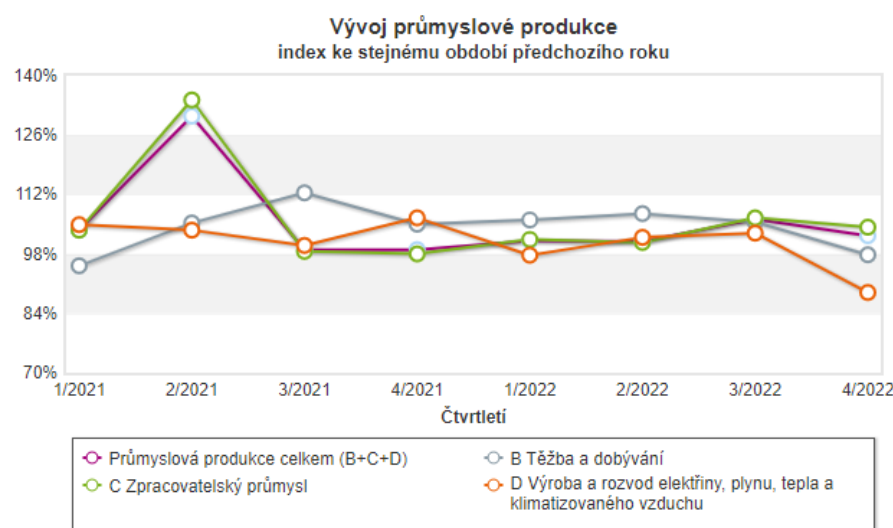
Meziroční růst, 4. čtvrtletí 2022 nominální = **7,9 %**, reálný: **-6,7 %**. Hrubá mzda: 43 412 Kč

https://www.czso.cz/csu/czso/prace_a_mzdy_prace, 6.3.2023

- Průmyslová výroba**

Meziroční růst, únor 2023: **2,0 %**

https://www.czso.cz/csu/czso/prumysl_energetika, 6.4.2023

- **MF: Růst HDP letos zpomalí k nule, inflace bude 11pct**

Hrubý domácí produkt (HDP) by se v roce 2023 měl zvýšit o 0,1 % po 2,5 % v roce 2022. V roce 2024 by růst ekonomiky mohl zrychlit na 3,0 %. Z dubnové predikce Ministerstva financí ČR (MF) vyplývá, že inflace může letos dosáhnout 10,9 % a příští rok klesnout na 2,4 %. Nezaměstnanost by v tomto roce mohla činit 3,0 %, o rok později klesne na 2,8 %. Deficit běžného účtu se v roce 2023 sníží na 3,5 % HDP a dále na 1,9 % v roce příštím. S odeznáním vysokých a volatilních cen energií a 10% růstem nominálního HDP pravděpodobně poklesne zadlužení veřejných financí ze 44,1 % HDP v roce 2022 na 43,5 % ke konci roku letošního.

ČIA, 12.4.2023

- **HK chce v nařízení EU o obalech národní cíle; ohrožuje firmy**

Hospodářská komora ČR (HK) nesouhlasí s novým nařízením EU o obalech, které neobsahuje klíčové parametry regulace. Firmy nebudou dostatečně dopředu vědět, do jakých technologií na výrobu a zpracování obalů mají investovat. Nařízení přitom klade nové požadavky na změnu technologií, postupů, logistiky, sběru a nakládání s obaly. Obalový materiál tak buď zdraží, nebo se stane nedostupný, což se promítne do koncových cen a může nastartovat existenční problémy firem a zaměstnanců. HK proto apeluje na české europoslance, aby nepřistoupili na stanovení individuálních cílů pro jednotlivé podniky a produkty, ale aby se zasadili o jejich změnu na národní cíle. Jen tak nebude návrh nařízení likvidační pro malé a střední firmy produkující obaly.

- **Pivovary loni uvařily víc piva, stoupla i spotřeba ze 129 na 136 litrů na osobu**

Pivovary v ČR loni uvařily 20,55 milionu hl piva, meziročně je to o 950.000 hektolitrů více. Zvedla se také spotřeba piva na jednoho obyvatele ze 129 litrů na 136 litrů za rok.

Objem výroby piva se po dvou letech poklesu sice zvedl, stále je ale o zhruba milion hektolitrů nižší než v roce 2019 před vypuknutím pandemie koronaviru. Meziročně o 13 procent na 1,3 milionu hektolitrů vzrostla také výroba nealkoholických piv včetně jejich ochucených variant.

Na domácí trh směřovalo 15,6 milionu hektolitrů piva. Oproti roku 2019 je to o milion hektolitrů méně. Export českého piva v roce 2022 meziročně vzrostl o dvě procenta na 5,4 milionu hektolitrů, což odpovídá úrovni exportu v roce 2019. Nejvíce se vyváželo na Slovensko, do Polska a Německa. Podíl zahraničních piv podle svazu tvoří jen 3,4 procenta české spotřeby.

Největší podíl uvařeného piva pivovary stočily do klasických pivních lahví, celkem 39 procent výroby. Do sudů stočily 31 procent. Pivo v plechovkách tvořilo 19 procent piv na trhu. Z deseti na osm procent klesl podíl piv v PET lahvích.

Podle svazu výrobu piva ovlivňují rostoucí ceny, ekonomická nejistota na trhu a mění se návyky spotřebitelů. Podíl piva uvařeného v ČR, které se prodá v hospodách a restauracích, loni stoupl o šest procent na 31 procent veškeré produkce. V roce 2019 to bylo 35 procent. Podíl piva, které se prodá v hospodách, již před pandemií koronaviru dlouhodobě klesal od roku 2010, kdy to byla zhruba polovina celkové produkce piva.

Mění se návyky spotřebitelů mohou mít podle svazu dopady hlavně na hospody na menších městech a vesnicích, kde pivo tvoří až polovinu jejich prodeje.

"Rostoucí ceny a ekonomická nejistota bohužel drží lidi více doma, což má nepříznivý dopad na sektor gastronomie, který se dosud zcela nevzpamatoval z tvrdých následků pandemie a nyní čelí dalším problémům. Vláda navíc nyní uvažuje o zvýšení DPH na stravovací služby a čepované pivo, což by pro řadu nejen vesnických hospod mohlo znamenat definitivní hřebíček do rakve," uvedla výkonná ředitelka svazu Martina Ferencová.

Český svaz pivovarů a sladoven sdružuje pivovary, sladovny a další instituce, které se podílejí na výrobě piva. Mezi členy je 26 pivovarských společností, pět sladoven a 18 přispívajících společností.

<https://www.prumyslovaautomatizace.com/pivovary-loni-uvarily-vic-piva-stoupla-i-spotreba-ze-129-na-136-litru-na-osobu/>, 19.4.2023

- **Obchody chtějí změnit zálohování lahví**

Na trhu je asi 20 druhů pивních lahví a 50 druhů přepravek. A k tomu několik výši záloh. Řetězce volají po reformě systému lahví na pivo, protože ten současný je podle nich drahý.

České řetězce stojí systém obíhání zálohovaných lahví od pivovaru přes obchod k zákazníkům a zase zpátky stamiliony korun ročně. A náklady se dál zvyšují, protože přibývá lahví i přepravek.

„Systém jejich neustále rostoucího počtu je dlouhodobě neudržitelný,“ říká Jaroslav Vodáček, manažer řetězce Tesco, který má na starosti nakládání s obaly.

Svaz obchodu a cestovního ruchu proto mluví o potřebě trh pивních lahví reformovat. Podle prezidenta Tomáše Prouzy je k tomu nyní vhodná příležitost, protože se připravuje zákon o zálohování PET lahví a plechovek.

„Měli bychom zároveň provést reformu zálohování pивních lahví, kde některé pivovary mají vlastní lahve a systém to výrazně prodražuje. Měla by platit jedna záloha a ideálně omezený počet typů pивních lahví,“ řekl Prouza.

Lahví je momentálně na trhu okolo 20 různých druhů. Liší se barvami, tvary a některé i prostorovým zvýrazněním značek. Tvarově atypické jsou například lahve Pivovaru Primátor nebo rodinného pivovaru Bernard. Některé, například Budějovický Budvar a Pilsner Urquell, mají do skla vylisováno logo.

Přepravek je kolem 50 různých druhů a liší se především tím, že si je pivovary marketingově označí logem a vyžadují různě vysokou zálohu. Ta se liší i u některých pивních lahví. Standardně je tři koruny, ale prémiová lahev Bernardu má depozit sedm korun.

„Dotřídění v obchodech a na logistických centrech je náročné a náklady na to nesou v Česku obchodníci. V Německu to funguje tak, že existují specializované firmy, které zajišťují dotřídění pro pivovary,“ říká Vodáček z řetězce Tesco.

Obchodníci mají ze zákona povinnost přijmout pouze zálohované lahve značek, které sami prodávají. Skleněné obaly, které vyberou přes automat, pracovníci v zázemí předtřídí, aby se do přepravek umísťovaly správné lahve. Jenže v praxi to úplně nefunguje.

„Tento systém ručního třídění na prodejnách úplně nefunguje, je to hodně o lidech a na prodejně není dost prostoru. Nemůžete tam mít 50 přepravek. U menších obchodníků je to ještě složitější,“ popsal Vodáček. Proto Tesco lahve převáží do distribučního centra, kde probíhá jejich dotřídění, a odtud si už lahve odvázejí pivovary.

Jen náklady na toto dotřídění řetězec vyčíslil na téměř 20 milionů korun ročně. K tomu je nutné připočítat náklady na sběr na prodejnách.

Jedna lahev pro celý trh?

„Systém není zase až tak složitý, ale je nákladný v nutnosti dotřídřovat pивní sklo pro jednotlivé pivovary. Jde o ruční práci, ohromnou úsporou by bylo opětovné sjednocení na jeden typ lahve,“ dodal Jaroslav Vodáček.

Přes volání obchodníků však nic nenasevřřčuje tomu, že by se reformou zálohování pивního skla někdo vážně zabýval. „Současný systém většiny pivovarů vyhovuje. Faktem je, že některým, zvláště středně velkým, pivovarům se lahve nevracejí v takovém množství, v jakém by chtěly,“ řekla ředitelka Českého svazu pivovarů a sladoven (ČSPS) Martina Ferencová.

Obecně je však míra návratnosti poměrně vysoká, přesahuje 95 procent. Na trhu je okolo 300 až 500 milionů lahví, které se čas od času musejí vyměnit za nové.

„Návratnost našich skleněných lahví a jejich ‚znovuvyužitelnost‘ přesahuje 98 procent a patříme v tomto směru k tuzemské špičce. Naše vratná skleněná lahev se otočí v průměru 22krát během své životnosti, která dosahuje šesti až sedmi let,“ říká manažer udržitelnosti Plzeňského Prazdroje Ivan Tučník.

Pivovarský lídr používá dva typy lahví, hnědé lahve Gold a zelené ALE pro prémiový ležák Pilsner Urquell. Hnědé obaly je možné z obchodů používat v jakémkoliv pivovaru ze skupiny, tedy v Plzni, Velkých Popovicích i v Nošovicích, což usnadňuje distribuci. Pilsner Urquell má v rámci skupiny výjimečné postavení, alespoň co se speciální lahve týče.

Ne všechny pivovary však mají tak vysokou návratnost a efektivitu. Podle pivovarského svazu se u velkých pivovarů lahev otočí zhruba dvacetkrát, ale u menších jen desetkrát.

„Dost často se stává, že je spotřebitel vrací daleko a do pivovarů se musejí převážet dalekou cestu,“ uvedla Ferencová. Také se podle ní stává, že pivovary dostanou lahve, které jim nepatří a musejí si je měnit.

Expert na ekonomiku pivovarů Tomáš Maier z České zemědělské univerzity by uvítal zjednodušení celého systému zejména proto, že je neekologický.

„Bylo by skvělé, kdyby někoho napadlo zatlačit na pivovary a povinně zavést jednotnou pivní lahev. Prostě tvrdě jim to nařídít a ten, kdo se chce odlišovat, by si měl připlatit. Mohla by platit nějaká výjimka pro pivovary do 10 tisíc hektolitrů,“ řekl.

Iniciativa pro zálohování, která je za nápojařské společnosti hlavní hybnou silou při zavádění zálohového systému na PET lahve a plechovky, nicméně nevnímá, že by téma skleněných záloh ve vládě někdo vážně řešil. Plzeňský Prazdroj pro redukci počtu lahví nevidí důvod, protože sklo je cirkulární a dá se recyklovat.

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-byznys-trendy-analyzy-obchody-by-chtely-zmenit-zalohovani-lahvi-229888> 25.04.2023

• **Produkce dřevních pelet si v Česku drží dynamickou úroveň**

V České republice se v roce 2022 vyrobilo celkem 504 tisíc tun dřevních pelet nejvyšší jakosti ENplus A1, zatímco celková výroba dosáhla 538 tisíc tun. Jde o prakticky totožné množství při srovnání s rokem 2021, kdy se vyrobilo 505 tisíc tun pelet ENplus A1 a 526 tisíc tun celkem.

Loňský rok má také nové „skokany“, kteří rostli nad rámec předchozích let. Jedná se o výrobu v menších závodech Pila Pasák, Pelety Kunovice nebo Latop Energy. Větší navýšení výroby u pelet středních závodů proběhlo u společností Premium Pellets a Waldera.

Nejvíce pelet vyrobil dřevařský koncern Pfeifer. Ve svých dvou peletárnách v Chanovicích a Trhanově vyrobil přes 157 tisíc tun pelet v nejvyšší jakosti ENplus A1. Dvojkou ve výrobě je moravskoslezský Mayr-Melnhof s výrobou 102 tisíc tun. Třetí místo obsadila společnost Stora Enso s výrobou 67 tisíc tun. Nejvíce domácích peletáren však vyrábí do 13 tisíc tun pelet ročně.

Cena pelet klesá o korunu / kg měsíčně

„Cena dřevních pelet v České republice od konce listopadu 2022 stabilně klesá zhruba o korunu/kg měsíčně. Nejnižší ceny čekáme po konci topné sezóny, tedy v dubnu až květnu. Nízké ceny vydrží až do července 2023,“ upřesňuje předseda Klastru Česká peleta Vladimír Stupavský.

Ceny dřevních pelet vzrostly na vrcholu energetické krize až o 150 %, v září a říjnu 2022 dosáhly maxima 16 až 18 Kč za kilo. Už od října kontinuálně klesají a aktuálně se na začátku února 2023 pohybují okolo 11 Kč za kilo, ale lze je pořídit i pod 10 Kč/kg.

Dřevní pelety nebo brikety používá aktuálně k vytápění cca 45 tisíc domácností a firem. Jen za poslední rok jejich počet významně narostl, protože dřívější uživatelé plynu a elektřiny v energetické krizi ve velkém přecházejí k dostupnějším palivům nezávislým na dovozech. Mají pro to dobrý důvod: ceny plynu a elektřiny vzrostly v době krize až o 300 %, teplo z tepláren o 250 až 500 %.

Pelety oproti tomu zdražily „jen“ o 150 % a již zlevňují. Podobný vývoj nastal i u dřevěných briket. Vedle toho palivové dřevo zůstává nejdostupnější a nejlevnější možností vytápění, k vytápění ho u nás používá asi 2 mil objektů.

Růst cen u dřevních paliv nebyl způsoben jen inflací nebo zvyšováním nákladů, ale rovněž chováním na straně zákazníků. Např. majitelé kotlů na pelety na podzim velmi často objednávali až trojnásobné množství paliva oproti minulým rokům. Měli obavy z krize a růstu cen a snažili se předzásobit se. Proto došlo v některých regionech na začátku topné sezony dokonce ke krátkodobým problémům s dodávkami.

Ceny pelet se z těchto důvodů dostaly na svoje maximum v září a říjnu 2022, a to na 18 Kč za kilo. Od října již ceny pelet kontinuálně klesají, aktuálně jsou v průměru k dostání za 11 Kč za kilo. V únoru se u některých obchodníků snížily ceny dokonce pod 10 Kč/kg. *„Jarní ceny po skončení topné sezóny odhadujeme výrazně pod 10 Kč za kilo, velmi bude záležet na teplotách a délce zimy,“* uvádí Vladimír Stupavský.

<https://ceska-peleta.cz/zpravy-z-tisku/produkce-drevnich-pelet-si-v-cesku-drzi-dynamickou-uroven/>, 4.4.2023

- **Spotřeba EPS loni klesla, následovat bude ale stabilní růst**

Tuzemská spotřeba pěnového polystyrenu (EPS) loni kopírovala pokles spotřeby evropského chemického průmyslu. Ten po pětiletém růstu zaznamenal v loňském roce pokles o 6,2 % oproti roku 2021. V Evropě bylo v roce 2022 spotřebováno 2,2 milionů tun EPS, v Česku pak 53 tisíc tun, což je o 9 tisíc tun méně než předloni. Vyhledky do budoucna jsou ovšem příznivé, i díky ambiciózním plánům EU.

Výše spotřeby EPS se primárně odvíjí od situace ve stavebnictví, kam míří přibližně 80 % výrobků z tohoto materiálu. Dle nejnovější studie agentury Ceresana se loni v Evropě spotřebovalo 2,2 milionů tun EPS. Oproti údajům o spotřebě z roku 2018 se sice jedná o nárůst půl milionu tun, ale v samotném roce 2022 spotřeba klesla. V tuzemsku loni došlo k poklesu zpracovaného množství EPS na 53 000 tun. Pro srovnání, v roce 2021 byla spotřeba rekordní, a to sice 62 200 tun.

V letošním roce se očekává mírný nárůst. V dlouhodobém horizontu jsou poté vyhlídky příznivé. „Zvýšení spotřeby by měla podpořit jednak opatření EU pro snížení emisí skleníkových plynů a svoji roli pak určitě bude hrát to, co se odehrálo s cenami energií v loňské roce, potažmo případná obnova zničeného bytového fondu na Ukrajině. V součtu by tyto faktory mohly znamenat dlouhodobější stabilizaci na straně poptávky po tepelných izolacích a postupné zvyšování spotřeby o jednotky procent ročně,“ dodává Pavel Zemene.

Co se týká posledních opatření ze strany EU, tak např. Evropský parlament v půlce března přijal pozici, že činžovní a rodinné domy s nejvyšší energetickou náročností by měly do konce roku 2033 projít rekonstrukcí a zateplením. Efektivnější zateplení budov a úspora energií je klíčovým cílem „Zelené dohody pro Evropu“. Již v roce 2020 zveřejnila EK strategii renovačních vln – do roku 2030 bude investovat každoročně přibližně 200 miliard EUR do modernizace domů a veřejných budov. Spotřeba energií by tak měla klesnout o 11,7 %, což předpokládá každoroční kvalitní renovaci 60 až 80 tisíc budov. Bez aplikací izolantů, zejména EPS a PUR, nebude reálné tyto cíle splnit. V Česku je s 60% podílem na trhu nepoužívanější materiál pro zateplování fasád právě EPS.

<https://www.packagingherald.cz/novinky-akce/spotreba-eps-loni-klesla-nasledovat-bude-ale-stabilni-rust/>

Ekonomika zahraničí

- **Česká republika a celá Evropa se žene do obalové krize. Nehledí se přitom na lidské zdraví, životní prostředí ani podnikatele a spotřebitele**

Hospodářská komora dnes apelovala na české europoslance, aby zabránili obalové krizi. Ta propukne, pokud Evropský parlament schválí nové nařízení o obalech v navrhovaném znění. Podnikatelé přitom neprotestují proti základním principům minimalizace vzniku odpadů. Za rezignaci na odpovědnost označují, že celá Evropa má zavést pravidla pro výrobu a zpracování obalů, aniž se analyzovala škodlivost recyklovaných obalů na lidské zdraví nebo jejich dopad na životní prostředí.

„Spějeme ke zcela absurdní situaci. Europoslanci sice schválí nařízení, ale to nebude obsahovat klíčové parametry regulace. Ty mají být doplňovány až postupně a zaváděny na principu zkusme to, a když to půjde špatně, nebo to bude mít nečekané dopady, tak to zrušme. To je naprostá legitimace nezodpovědnosti, která rychle vyústí v obalovou krizi,“ upozorňuje předseda Sekce životního prostředí Hospodářské komory Jan Mraček.

Firmy totiž nebudou dostatečně dopředu vědět, do jakých technologií na výrobu a zpracování obalů mají investovat. Nařízení přitom klade nové požadavky na změnu technologií, postupů, logistiky, sběru a nakládání s obaly. Obalový materiál tak buď zdraží, nebo se stane nedostupný, což se promítne nejen do koncových cen, ale může nastartovat existenční problémy firem a jejich zaměstnanců.

Ve spotřebitelských kruzích přitom nařízení také zvyšuje obavy ohledně škodlivosti obalů na lidské zdraví, protože žádný plast nejde recyklovat donekonečna v původní potravinářské kvalitě.

„Používání recyklátu do plastů přicházejících do styku s potravinami je třeba v dlouhodobém hledisku řádně prozkoumat z pohledu zachování bezpečnosti a zdravotní nezávadnosti potravin. Kdykoli v budoucnosti ale bude Komise oprávněná změnit požadavky na recyklovaný obsah obalů, pokud bude málo recyklátu, bude příliš drahý, nebo se jeho použití ukáže nevhodné či nebezpečné. Takové prostředí bude logicky demotivující pro recyklační firmy a ohrožuje jejich investice, ale nelze přece ani takto hazardovat se zdravím,“ uvedl viceprezident Hospodářské komory Tomáš Prouza.

Recyklace odpadu na surovinu použitou při výrobě jakéhokoli výrobku je obvykle pro životní prostředí přínosem. Používání recyklovaného materiálu pro samotné obaly ale způsobuje problémy. Především při každé recyklaci je nutné vynaložit energii a dochází ke ztrátě materiálu. Nařízení ale předpokládá, že dostatečná kvalita pro potravinářské, kosmetické a farmaceutické obaly bude zajištěna pokročilými technologiemi recyklace, zejména tzv. chemické recyklace. Tyto technologie ale mají vyšší nároky na energii, ale i vyšší ztráty v procesu recyklace.

Hospodářské komoře proto vadí, že se Evropa nebude zabývat environmentální efektivitou uplatnění recyklátu z těchto technologií a arbitrárně je upřednostňuje v nejnáročnější aplikaci, jako jsou potravinářské obaly, a to i přes vyšší energetickou náročnost a menší účinnost. Navíc samotná Evropská komise uvádí, že tyto technologie ještě nejsou komerčně dostupné a vyzkoušené v praxi.

Hospodářská komora své výhrady k návrhu nařízení o obalech a obalových odpadech sepsala na 15 stran. V nich také upozorňuje, že od České republiky se očekává, že stejně jako ostatní země sníží množství obalů na jednoho spotřebitele o 15 % navzdory tomu, že produkce takového odpadu je v jiných státech až třikrát vyšší. To podle Hospodářské komory české spotřebitele staví do podřadného postavení, protože to budou právě čeští spotřebitelé, kteří tak mají zajistit snížení evropského průměru. Hospodářská komora předpokládá, že státy s dvou či trojnásobnou spotřebou převážně z původní EU15 si svou produkci odpadu zachovají.

Hospodářská komora europoslance požádala, aby při projednávání návrhu nařízení nepřistoupili na stanovení individuálních cílů pro jednotlivé podniky a produkty, ale aby se zasadili o jejich změnu na národní cíle. Jen tak nebude návrh nařízení likvidační pro malé a střední firmy produkující obaly.

Poslankyně a poslance Evropského parlamentu Hospodářská komora pozvala na dnešní jednání v pražském Florentinu v návaznosti na jejich příslušnost ve výborech, které se návrhem zabývají (gesční výbor a výbory pro stanovisko).

ČIA, 21.4.2023

https://www.komora.cz/press_release/ceska-republika-a-cela-evropa-se-zene-do-obalove-krize-nehledi-se-pritom-na-lidske-zdravi-zivotni-prostredi-ani-podnikatele-a-spotrebitele/

• **Základní informace o španělské obalové legislativě**

Španělská obalová legislativa se týká především povinností a omezení, které se vztahují na výrobce a distributory obalů a obalových materiálů na španělském trhu.

Hlavní právní předpisy týkající se obalů a obalových odpadů ve Španělsku jsou:

- Zákon o odpadech a kontaminovaných půdách (Ley de Residuos y Suelos Contaminados) – tento zákon se týká odpadů obecně, včetně obalových odpadů, a stanoví povinnosti výrobců, distributorů a spotřebitelů v oblasti nakládání s odpady.
- Zákon o obalech a obalových odpadech (Ley de Envases y Residuos de Envases) – tento zákon se zaměřuje přímo na obaly a obalové odpady a stanoví povinnosti výrobců a distributorů v oblasti sběru, recyklace a nakládání s těmito odpady.
- Nařízení o balení a balících materiálech pro potraviny a kosmetiku (Reglamento sobre envases y embalajes de productos alimentarios y cosméticos) – toto nařízení se týká především obalů a balících materiálů pro potraviny a kosmetiku a stanoví požadavky na bezpečnost a hygienu.

Španělská obalová legislativa zahrnuje také několik dalších předpisů, které se týkají konkrétních typů obalů a obalových materiálů, jako jsou například obaly pro léčiva, obaly pro elektroniku a podobně. Celkově se jedná o velmi komplexní a detailní právní rámec, který má za cíl minimalizovat množství obalových odpadů a zajistit co nejefektivnější nakládání s nimi.

Ve Španělsku byla v roce 2021 zavedena tzv. protiplastová daň (impuesto sobre las bolsas de plástico), která má snížit používání plastových tašek a podpořit udržitelnější alternativy.

Podle této daňové reformy musí prodejci od 1. července 2021 účtovat za každou plastovou tašku s tloušťkou menší než 50 mikronů minimálně 0,12 eura (cca 3,20 Kč), což je cena, kterou si mohou stanovit sami, ale nesmí být nižší

než stanovená minimální hodnota. Tyto tašky musí být zároveň označeny tak, aby bylo jasné, že se jedná o plastové tašky a cena je uvedena.

Zavedení protiplastové daně v Španělsku je součástí snahy EU o snížení množství plastových odpadů a návratnosti výroby plastů. Zatímco v minulosti byly plastové tašky zdarma k dispozici v obchodech, nová daň motivuje lidi, aby používali recyklovatelné tašky nebo vlastní tašky.

Je třeba poznamenat, že tato daň se nevztahuje na zemědělské nebo průmyslové plastové sáčky ani na tašky, které jsou tlustší než 50 mikronů, protože ty jsou považovány za vícekrát použitelné.

Podle dostupných zdrojů bylo v roce 2019 ve Španělsku recyklováno 34,6 % obalových odpadů, což zahrnuje i plastové obaly.

Ve snaze zlepšit situaci s recyklací plastů se ve Španělsku v posledních letech uskutečnilo několik iniciativ, včetně zavedení systému zpětného výkupu lahví a plechovek, rozšíření sběrných míst a podpory recyklace na místě. V rámci Evropské unie byla také schválena nová směrnice o obalech, která stanoví cíle pro recyklaci a minimalizaci odpadů v oblasti obalů, včetně plastových.

Cílem je zvýšit množství recyklovaného materiálu v plastových obalech a současně snížit množství vytvořeného odpadu. Zvýšení obsahu recyklátu v plastech má pozitivní dopad na životní prostředí a také na ekonomiku, protože recyklace umožňuje využití těchto materiálů jako surovin a snižuje náklady na těžbu a výrobu nových materiálů.

V roce 2021 přijala španělská vláda nový zákon o odpadech a zdrojích, který zahrnuje opatření pro zvýšení obsahu recyklátu v plastových obalech.

Zákon stanovuje povinnost výrobců, aby postupně zvyšovali podíl recyklovaného materiálu v obalech z 10 % v roce 2021 na 25 % v roce 2025 a na 30 % v roce 2030. Toto opatření se vztahuje na plastové obaly, které jsou vyráběny v Španělsku nebo dováženy z jiných zemí.

V rámci tohoto zákona se také stanovují minimální požadavky na kvalitu recyklovaného materiálu v plastových obalech a na transparentnost výrobců ohledně použití recyklovaného materiálu v jejich výrobním procesu.

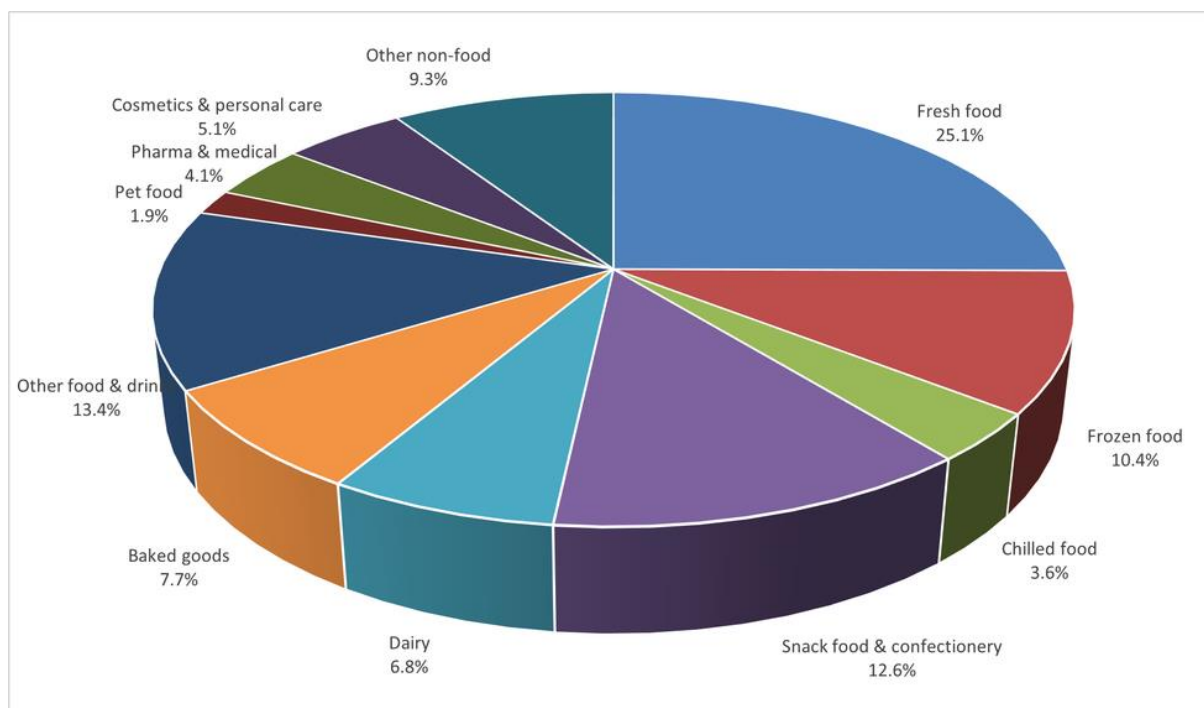
Cílem tohoto zákona je snížit negativní dopad plastových obalů na životní prostředí a podpořit udržitelnou výrobu a spotřebu. Zvyšování podílu recyklovaného materiálu v plastových obalech má významný vliv na snižování emisí skleníkových plynů, omezení těžby nových surovin a zvýšení využití recyklovaných materiálů.

Od 1. ledna 2023 začala v platit ve Španělsku tzv. plastic tax, což je daň na výrobky z plastů, které neobsahují určitý minimální podíl recyklovaného materiálu. V roce 2023 je výrobce může prokázat pomocí tzv. "self declaration", což znamená, že výrobce sám deklaruje, zda a jaký podíl recyklovaného materiálu v daném výrobku obsahuje. Na základě této deklarace bude stanovena daň, kterou zaplatí spotřebitel.

Pro rok 2023 je tedy možné použít tento provizorní způsob prokazování obsahu recyklátu výrobku, avšak v budoucnu mohou být stanoveny přísnější požadavky na prokazování obsahu recyklátu a výrobci budou muset poskytovat více informací a dokladů o použitých materiálech. Tímto opatřením má být podpořeno využívání recyklovaných materiálů výrobcem, což by mělo vést k snížení objemu plastových odpadů a k podpoře udržitelnějšího hospodaření s těmito materiály.

<https://syba.cz/zakladni-informace-o-spanelske-obalove-legislative>, 20.4.2023

- Zpráva New Smithers sleduje růstové segmenty na trhu jednomateriálových flexibilních plastových obalových fólií v hodnotě 55,7 miliardy dolarů

Odhaduje se, že celosvětová flexibilní jednomateriálová plastová obalová fólie bude mít v roce 2023 hodnotu 55,7 miliardy USD a bude celosvětově růst stabilním +4,1% složeným ročním tempem růstu (CAGR). Základem budoucího úspěchu v tomto segmentu je zlepšení recyklovatelnosti, nahrazení laminátů a vícevrstvých konstrukcí jednoduššími obnovitelnými jednomateriálovými vzory.

Údaje z nejnovější zprávy o trhu od Smithers – Budoucnost jedno-materiálových vs. multi-materiálových obalů do roku 2028 – se touto výzvou přímo zabývají. Ukazuje, že v roce 2023 dosáhne celková spotřeba jednomateriálových plastových obalových fólií 24,0 milionů tun materiálu. Poptávka podle objemu se zvýší o 4,5 % CAGR a v roce 2028 dosáhne 30,0 milionů tun. Ve stejném období se objemová poptávka po vícemateriálových obalech zvýší pomaleji o 3,6 % CAGR, čímž se spotřeba zvýší z 10,4 milionů tun (2023) na 12,4 milionů tun (2028).

Expertní analýza zprávy sleduje současný stav techniky v oblasti jednomateriálového flexibilního designu, aby bylo možné určit, které segmenty mají nejvyšší komerční potenciál. Hlavními technickými výzvami je sladit výkonnost bariéry a tepelné utěsnění se zavedenými vícevrstevnými konstrukcemi, zajistit srovnatelnou životnost a chránit před znehodnocením. Z 11 aplikací konečného použití zkoumaných v Smithersově analýze, farmaceutika, osobní péče a čerstvé potraviny předpovídají nejvyšší zisky pro monomateriály v příštích pěti letech.

Mnoho výrobců úspěšně zavedlo monomateriálové obalové substráty s vyšší bariérou. Ty již dosáhly dobré trakce v dehydratovaných krmivech, detergentech a suchém krmivu pro domácí zvířata; Bariérový výkon je stále třeba vylepšit, aby bylo vidět lepší pronikání do zbývajících segmentů, jako jsou tekuté potraviny. Stejní operátoři provádějí opakovaná vylepšení tepelného spojování monomateriálových fólií, aby odpovídala integritě těsnění a propustnosti vícemateriálových balení na vysokorychlostních plnicích linkách.

Polypropylen (PP) je největší typ plastu používaný pro monomateriálové plastové polymerové fólie, následovaný polyethylenem (PE). PVC a vlákna z regenerované celulózy (RCF) mají velmi nízké podíly na trhu. Předpokládá se, že PP monomateriálové obalové fólie porostou nejrychlejším tempem, před PE. Jednou z hlavních výhod PP je to, že může být laminován PE fólií a přesto může být akceptován jako recyklovatelný; protože oba jsou polyolefiny.

Tlak na větší udržitelnost v oblasti plastů je největší v Evropě, ale mnoho majitelů značek galvanizuje trh a zavazuje se, že všechny jejich obaly budou celosvětově recyklovatelné. To se projevuje v řadě nových návrhů recyklačních iniciativ – profilovaných v této zprávě. Konečným cílem je vytvořit oběhové hospodářství pro flexibilní plasty s vyřazenými sáčky, sáčky a fóliemi, které tvoří surovinu pro novou generaci obalů. To vyžaduje investice od výrobců plastů, systémy uzavřeného sběru spotřebitelských balení jsou již v provozu, což vytváří rodící se nabídku

recyklovaného PP a PE pro testování v reálném světě. Skutečný objem však bude pocházet z komercializace chemické (pokročilé) recyklace, která také slibuje poskytnout třídy rPP a rPE vhodné pro styk s potravinami.

Budoucnost jedno-materiálových vs. vícemateriálových obalů do roku 2028 kombinuje odbornou technickou analýzu s exkluzivními prognózami tržních dat (podle hodnoty a objemu) až do roku 2028. Její datový soubor s tabulkou a číselnými údaji dále rozděluje poptávku po nich podle:

- Monomateriálový polymer/typ fólie (polyethylen, polypropylen [zahrnuje OPP, BOPP a litý PP], polyvinylchlorid, vlákna z regenerované celulózy)
- Konečné použití (čerstvé potraviny; ovoce a zelenina; maso, ryby a drůbež; mražené potraviny; chlazené potraviny; mléčné výrobky; pečivo; slané pochutiny a cukrovinky; ostatní (lidské) potraviny a nápoje; krmivo pro domácí zvířata; osobní péče; léčiva a lékařské, jiné nepotravinářské);
- Geografický region a národní trh (západní Evropa, Francie, Německo, Itálie, Španělsko, Spojené království, jiná západní Evropa; východní Evropa, Polsko, Rusko, jiná východní Evropa; Severní Amerika, USA, ostatní Severní Amerika; Jižní a Střední Amerika, Brazílie, Ostatní Jižní a Střední Amerika; Asie a Tichomoří, Čína, Indie, Japonsko, ostatní Asie a Tichomoří; Střední východ a Afrika, Turecko, ostatní Střední východ a Afrika).

Zpráva je nyní k dispozici ke koupi za cenu 6 750 \$ (5 970 EUR, 5 250 GBP).

<https://spnews.com/new-smithers-report/>, 19.4.2023

• Jak Slováci třídí petky, tak to u nás bude fungovat za pár let také

Plechovky a PET lahve vracejí Slováci do obchodů už přes rok. Mají díky zálohám čistší města i materiál k recyklaci. Bez porodních bolestí se to však neobešlo a právě z nich se můžou Češi poučit.

Slovensko spustilo svůj zálohový systém na vratné obaly od nápojů už 1. ledna 2022. Podívali jsme se na to, jak „zálohy“ po více než roce od startu u sousedů fungují. Česká republika zatím zákon připravuje a v příštích letech nejspíš i Češi budou nosit neporušené PET lahve a plechovky zpět do obchodů.

V tuzemsku ale ještě proběhne tvrdá diskuze o tom, koho se zálohový systém bude povinně týkat. Na Slovensku jsou zálohované všechny obaly až na pár výjimky, kvůli možné kontaminaci obalů od sirupů, mléka, olejů a octa. Zapojit se zde ale povinně musely prodejny s rozlohou nad 300 metrů čtverečních.

Momentálně je na Slovensku odběrných míst téměř 3100 a jejich počet rychle roste. Šedesát procent se jich zapojilo dobrovolně. Jsou to zejména menší obchody, z nichž část není vybavena automaty, schopnými počítat, evidovat a lisovat obaly. Nejmenší prodejny třídí ještě ručně. Jsou proto zvýhodněny vyšším manipulačním poplatkem, který obchodníkům vyplácí výrobci prostřednictvím Správce zálohového systému – srdce celého cirkulárního mechanismu.

Jak celý systém funguje, ukazuje následující grafika. Z pohledu spotřebitele je to jednoduché. Při nákupu zálohovaného obalu, označeného písmenem „Z“ a unikátním EAN kódem, zaplatí zákazník o 15 eurocentů, tedy asi 3,50 Kč navíc, to je výše zálohy. Ze slovenské zkušenosti je taková suma dost vysoká na to, aby lidi motivovala k vracení plastových lahví a plechovek do obchodů, kde navýšení dostanou zpět. A část lidí navíc přiměla k tomu, aby si sběrem pohozených obalů finančně přilepšili.

Jak funguje zálohový systém?

„Máme verifikované na datech, že v některých lokalitách, kde bychom očekávali, že sběr bude nižší, je právě nejvyšší. Souvisí to s tím, že některé sociálně slabší skupiny obyvatel sbíraly volně pohozené flašky a vracely je,“ popsal Seznam Zprávám jeden z pozitivních efektů Martin Krajčovič, předseda Slovenské aliance moderního obchodu. Týká se to například sociálně vyloučených lokalit. Podobné zkušenosti mají třeba i národní parky.

Podle něj už si systém sedl, ale na začátku panoval chaos. „Dostali jsme extrémně málo času, jen jedenáct měsíců. Měnily se podmínky v průběhu zavádění. Dostali jsme nejdříve odklad na jeden rok, ten se potom stáhl,“ uvedl. Výrobci nestíhali dodávat láhvomaty a poplatky se řešily až po spuštění zálohového systému. Správce celého systému vznikl za tři měsíce. Po startu tak byli někteří zákazníci zmatení a nosili do obchodů i nezálohované lahve.

Většinu problémů však zákazník neviděl, protože se ho bezprostředně netýkaly. Zástupce slovenských obchodníků proto Čechům radí, aby si nechali na spuštění víc času, ideálně 1,5 až 2 roky.

Cesta k recyklaci

A co se s obaly děje po vrácení? Obchodníci prázdné lahve posbírají, zapečetí a následně je Správce zálohového systému svezí do pěti meziskladů po celém Slovensku. Tam se materiál zhutní a putuje do jediného třídícího centra ve vesnici Kočovce na západě Slovenska. To je vybaveno moderní optickou linkou, schopnou roztřídit PET lahve podle barev.

Denně se do hlavního třídícího centra svezí 80 tun PET lahví a 30 tun plechovek. Provoz je tak vytížený, že už se plánuje přístavba nové haly s dodatečnou skladovou plochou, a dokonce se uvažuje o druhém třídícím centru na východě Slovenska.

Všechny materiál si pak odtud svážejí ke zpracování recyklační firmy, které z něj vyrobí rPET pro opětovné použití do lahví. Část tohoto materiálu mají výrobci zajištěnou na základě nakoupených opcí a část míří přes aukce na volný trh.

Zároveň jsou to především výrobci, kteří systém financují. Jednak formou poplatků za registraci produktů a také vyplácením manipulačního poplatku, kterým obchodníkům kompenzují zvýšené náklady na manipulaci, stavební úpravy prodejny, nebo náklady na energie. Letos správce poplatky zvýšil ze dvou centů až na dvojnásobek.

„Náklady spojené se sběrem jsou velmi vysoké. Ale ne každá malá prodejna, která prodává jednu lahev denně, by měla být součástí systému. Máme ve smlouvě, ale není to Písmo svaté, že prodejna by měla prodat minimálně sto obalů denně, abychom ji připojili,“ říká ředitel Správce zálohového systému Marián Áč. Celkem je na Slovensku šest tisíc odběrných míst a z toho přes 2,5 tisíce maloobchodních jednotek se zatím do systému nezapojilo.

„Nemůžeme poslat kamion do každé dědiny. Samozřejmě jsou oblasti, kde máme horší pokrytí a potřebujeme se tam dostat ke spotřebiteli. Tam pravidlo sto obalů nemusí platit,“ dodal Áč.

Ale ne všechny zálohované lahve se vrací do systému. Na to je podle správce ještě brzy. Momentálně je návratnost 71 procent a letos má za cíl přesáhnout 80 procent. U zálohování přitom platí jeden paradox: Čím je systém úspěšnější, tím je dražší. Proč? Financuje se totiž mimo jiné ze záloh, které si ale zákazníci nenechali vyplatit.

Perspektiva je tedy taková, že výrobci budou do budoucna z každé lahve platit více peněz. „Každé procento návratnosti navíc způsobuje výrazný propad ve výnosech. To, co bude chybět, doplatí výrobci formou poplatku,“ uvedl Áč. Výsledky hospodaření za loňský rok zatím nebyly zveřejněny.

„Pravdou je, že některé nákladové položky se při přípravě systému podcenily. Bylo to způsobeno také inflací mj. pohonných hmot, energií, možná i počty lidí na jednotlivých provozovnách,“ řekl. Celkově však zálohový systém podle něj funguje dobře.

Způsobem, jak výrobci mohou snížit své náklady, je přejít na čiré lahve, které jsou v poplatcích oproti těm barevným zvýhodněny.

Kromě toho, že zmizely volně pohozené obaly z přírody, má podle správce systém v praxi další výhodu – opětovné použití materiálu. Hliník je prý možné recyklovat v podstatě do nekonečna, PET má své technologické limity např. kvůli požadované viskozitě.

https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-byznys-trendy-analyzy-jak-slovaci-tridi-petky-tak-to-u-nas-bude-fungovat-za-par-mesicu-take-228770?fbclid=IwAROWtOOJPJAf0tvwv4iKiOb5K8j0uVqObCWcsgyle8FOzTRwZEFQ0XE6_bU#utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu, 2.4.2023

Informace z trhu, zákazníci

• Kofola potvrdila loňský výsledek, letos rostou tržby o 13 pct

Provozní zisk EBITDA skupiny Kofola poklesl v roce 2022 o 1,6 % a dosáhl 1,11 mld. Kč. Na klíčovém česko-slovenském trhu ovlivnil výsledky růst nákladů na energie a suroviny. Tržby meziročně vzrostly o 18 % (v prodaných litrech o 6 %). V Adriatickém regionu byly tržby vyšší o téměř 15 % (v prodaných litrech o 8 %). V segmentu Fresh & Herbs, stouply tržby o 35 % a EBITDA vzrostl téměř čtyřnásobně. Producent nealkoholických nápojů informoval, že v prvních třech měsících roku 2023 stouply tržby meziročně o 13 %, pokles v prodaných litrech činil 8 %. Valná hromada, která bude schvalovat účetní závěrku roku 2022, se bude konat v červnu 2023.

ČIA, 14.4.2023

- **Coca-Cola zavádí neodnímatelná víčka**

Coca-Cola zavede v 1H 2023 neodnímatelná víčka na celém svém portfoliu nápojů. Předchází tím nařízení EU ukládající povinné používání těchto víček od 3. července 2024. Z terénního průzkumu Coca-Cola HBC Česko a Slovensko realizovaném v březnu 2023 na třídících linkách komunálního odpadu vyplývá, že více než 13 % lahví PET se dostává do sběrných míst bez uzávěrů. Chybějící víčka pak často končí jako pohozený odpad.

ČIA, 12.4.2023

- **Jednání se zájemci o vstup do Pivovarů CZ Group jsou ve fázi finanční prověrky**

Jednání s investory o případném kapitálovém vstupu do společnosti Pivovary CZ Group, která provozuje pivovary Holba, Litovel a Zubr, je nyní ve fázi finanční prověrky této přední tuzemské pivovarnické skupiny. "Proces due diligence běží a je snaha, aby byl ukončen na přelomu dubna a května," řekl ČTK místopředseda představenstva společnosti Pivovary CZ Group Jaromír Dvorský.

Proces bude prostřednictvím společnosti Patria Corporate Finance dál pokračovat, ve hře je podle Dvorského prodej až 100 procent akcií pivovarnické skupiny.

Díky proceduře due diligence potenciální investoři získají ucelenou představu o majetku, hospodaření, dlužích, obchodních partnerech či právních poměrech společnosti. "Skládáme různé účty a odpovídáme na různé dotazy. Jsme vůči společnosti Patria maximálně otevření," uvedl Dvorský, podle kterého na investorech bude záležet, zda po ukončení této fáze budou chtít pokračovat v jednání o kapitálovém vstupu. Další informace Dvorský nezveřejnil s poukazem na to, že akcionáře skupiny Pivovary CZ Group při jednáních zastupuje společnost Patria.

Pivovarnická skupina Pivovary CZ Group v roce 2022 zvýšila celkový výstav piva a nápojů meziročně o šest procent na 770.818 hektolitřů. Loňská produkce skupiny byla o tři procenta vyšší než v předcovidovém roce 2019. Tržby trojlístku pivovarů v roce 2022 vzrostly o 14 procent na 1,374 miliardy korun. Motorem růstu tržeb byl loni zejména vyšší export, pomohlo i oživení gastronomického trhu, prodej prémiového sortimentu piv a také dubnové zvýšení cen, kdy cena půllitru sudového piva z produkce trojice pivovarů vzrostla o korunu.

Finanční kondice skupiny Pivovary CZ Group je podle Dvorského velmi dobrá. "Očekáváme (za rok 2022) hospodářský výsledek kolem 97 milionů korun," podotkl Dvorský, podle kterého firma nemá žádné dluhy a veškeré své závazky vůči dodavatelům platí ve lhůtě. Prioritou při chystané transakci bude podle Dvorského to, aby se trojice pivovarů nadále obchodně, ekonomicky i technologicky rozvíjela a byla v nich zachována zaměstnanost. Trojlístek pivovarů dohromady zaměstnává zhruba pět stovek lidí.

<https://www.prumyslovaautomatizace.com/jednani-se-zajemci-o-vstup-do-pivovaru-cz-group-jsou-ve-fazi-financni-proverky/>, 13.4.2023

- **Kofola se údajně zajímá o společnost Pivovary CZ Group (komentář analytika)**

Výrobce nápojů Kofola ČeskoSlovensko se údajně zajímá o pivovarskou společnost Pivovary CZ Group.

Kofola údajně jedná o koupi podílu v pivovarnické společnosti Pivovary CZ Group (informovali jsme již ráno zde). Už loni na podzim tato pivovarnická skupina, do níž patří značky Holba, Zubr a Litovel, dala v médiích najevo, že je otevřena jednání s případnými investory.

Pivovary CZ Group v loňském roce vykázaly nárůst tržeb o 14 % na 1374 mil. Kč, jejich celkový výstav pak činil 771 tis. hl. (+6 % y/y). Společnost to uvedla v médiích na konci února. Pivovary CZ Group se tak řadí mezi menší pivovarnické skupiny v zemi, když největší trojka v podobě Heinekenu, Staropramenu a Plzeňského Prazdroje generuje roční výstav v jednotkách, resp. středních jednotkách mil. hl., v případě Prazdroje se pak jedná o objem ve výši cca 10 mil. hl. ročně. I tak by Pivovarům CZ Group měla podle našeho názoru patřit zhruba šestá příčka na trhu, tedy někam za Pivovary Lobkowicz Group, jejichž roční výstav by měl činit kolem 1 mil. hl.

Z pohledu Kofoly (s loňskými tržbami, resp. EBITDA ve výši 7880 mil. Kč, resp. 1110 mil. Kč) by se jednalo spíše o větší akvizici srovnatelnou s koupí Korunní a Ondrášovky. Tohoto producenta minerálních vod Kofola kupovala v první polovině roku 2020. Korunní a Ondrášovka tehdy dosahovala ročních tržeb, resp. EBITDA kolem 850 mil. Kč, resp. 110 mil. Kč, s tím, že hodnota transakce činila cca 1100 mil. Kč. Pivovary CZ Group z pohledu tržeb vykazují

ještě o něco vyšší čísla. Pokud bychom uvažovali v nápojovém segmentu poměrně standardní EBITDA marži kolem 15 %, pak roční EBITDA zisk Pivovarů CZ odhadujeme poblíž 200 mil. Kč.

Hodnota případné transakce (v případě akvizice 100% podílu) se pak podle našeho názoru může pohybovat někde v rozmezí 1000 – 2000 mil. Kč, resp. poblíž 1500 mil. Kč. Teprve uvidíme, jak celá záležitost dopadne. Je např. možné, že Kofola nemusí mít zájem ovládnout celou společnost.

Celkově na nás zpráva působí poměrně překvapivě. Kofola sice provádí průběžný akviziční monitoring, nicméně akvizici většího charakteru jsme, poté, co koupě Korunní a Ondrášovky proběhla relativně nedávno, v tuto chvíli příliš nepředpokládali. I z toho pohledu, že zadluženost Kofoly se stále pohybuje v blízkosti 3x EBITDA. Což není nijak výrazně vysoké číslo, na druhou stranu v případě neočekávaných výkyvů v hospodaření směrem dolů mohou potenciálně vznikat negativní tlaky na likvidní pozici společnosti.

Nicméně ze strategického pohledu může tato akvizice dávat smysl. Jednalo by se o další rozšíření nápojového byznysu. Kofola disponuje rozsáhlou distribuční sítí, má silnou pozici v gastru (HoReCa). Akvizice pivovarské skupiny velikosti Pivovarů CZ by měla potenciál se efektivně začlenit do obchodního modelu Kofoly a generovat synergické efekty s pozitivním dopadem do hospodaření. Dnešní zprávu hodnotíme neutrálně, vše bude odvislé od konkrétních podmínek a hodnoty transakce.

<https://www.fio.cz/zpravodajstvi/zpravy-z-burzy/280413-kofola-se-udajne-zajima-o-spolecnost-pivovary-cz-group-komentar-analytika>, 4.4.2023

• Pivovar Šariš končí so skládkovaním, všetok svoj odpad dokáže zúročiť

Pivovar Šariš stojí na prahu ďalšieho významného míľnika. Už počas nadchádzajúcich mesiacov by mal dosiahnuť ďalšiu métu v udržateľnosti tým, že žiadny odpad z jeho výroby neskončí na skládke, ale nájde svoje ďalšie využitie. Spoločnosť Plzeňský Prazdroj Slovensko, pod ktorú pivovar spadá, o tom informovala na Dňu Zeme.

Pre produkciu piva sú typické tzv. vedľajšie produkty, ktoré pri jeho výrobe vznikajú a predstavujú väčšinu odpadov. Nejde v pravom zmysle slova o odpad, pretože sú dodávané poľnohospodárom, predovšetkým ako krmivá pre zvieratá. Ide najmä o pivovarské mláto, kvasnice a iný sladovnícky materiál. V roku 2022 predstavovali až 95 % z 21-tisíc ton odpadov, ktoré Pivovar Šariš vyprodukoval. Ostatné vyseparované zložky ako napríklad obaly zo skla či z papiera, etikety, obaly z plastu či kovové obaly putujú do príslušných spoločností, ktoré sa starajú o ich recykláciu. K metódam opätovného využitia odpadov v Pivovare Šariš patrí aj kompostovanie. To sa využíva v prípade odpadov, ktoré vznikajú počas procesu filtrácie piva a zahŕňajú najmä filtračnú kremelinu. Zvyšné odpady ako napríklad obaly z dreva či zmiešané obaly putujú na energetické využitie.

Dosiahnutie nulového skládkovania umožní Pivovaru Šariš nová spolupráca so spoločnosťou prevádzkujúcou zariadenie na energetické zhodnotenie odpadov. „Po novom energeticky zhodnocujeme aj také druhy odpadov, pre ktoré neexistuje v blízkom okolí žiadne zariadenie na ich recykláciu, a ktoré v roku 2022 končili na skládke v režime skládkovaných odpadov,“ vysvetľuje Grzegorz Komora, manažér závodu, Pivovar Šariš.

Hlavnými piliermi v udržateľnom prístupe k odpadu v Pivovare Šariš je pritom predchádzanie jeho vzniku a ak už vznikne, tak jeho druhotné využitie. Pomohli tu technologické inovácie, ktorými pivovar za posledné roky prešiel, a ktoré zefektívni jeho výrobné procesy.

Keďže najväčšiu časť skládkovaných odpadov tvorili v minulosti etikety z umývania fliaš, Prazdroj pri nich uskutočnil viacero úprav, aby mohli byť ďalej recyklovateľné, kompostovateľné či prípadne inak spracovateľné. Aktuálne sa stávajú súčasťou recyklátu, ktorý sa využíva napríklad pri výrobe nových kartónových obalov. „Našou prioritou je pristupovať k výrobe tak, aby bola k životnému prostrediu maximálne šetrná. Sme hrdí na to, že v rámci pivovarov Plzeňského Prazdroja v oblasti odpadov dosahujeme najlepšie skóre práve vo Veľkom Šariši. To by však nebolo možné bez vysokého environmentálneho povedomia našich ľudí, ktorí svedomito dodržiavajú princípy separácie vzniknutých odpadov z výrobných činností jednotlivých oddelení,“ uzatvára Grzegorz Komora.

<https://www.prumyslovaautomatizace.com/pivovar-saris-konci-so-skladkovanim-vsetok-svoj-odpad-dokaze-zurocit/>, 24.4.2023

Svijany jdou s dobou a zavádějí praktický obal TopClip

Inovativní papírové balení plechovek TopClip získalo ocenění Obal roku Světové obalové organizace pro rok 2022. Jako první velký pivovar je na český trh uvádí Pivovar Svijany, který pro tento účel zprovoznil novou balicí linku za několik milionů korun. Praktické a ekologické balení šesti půllitrových plechovek po premiéře v řetězci Penny market od dubna putuje již ke všem milovníkům svijanského piva.

Papír je ideální obalový materiál. Je u něj nejvyšší pravděpodobnost recyklace, ale i pokud by zůstal v přírodě, do osmi týdnů se rozloží. TopClip je navíc vyroben bez použití plastů a lepidel, takže je pro přírodu skutečně absolutně neškodný. Použitý karton pochází z papíru z certifikovaných lesů a za každý pokácený strom výrobce slibuje vysadit jeden a více stromů jako náhradu. Podle jeho údajů tak má TopClip až o 30 % menší uhlíkovou stopu než balení do fólie.

Ocenění si ovšem obal vysloužil nejen za své ekologické přednosti, ale především za to, jak je praktický. Double-lock systém bezpečného uchycení plechovek zaručuje snadnou manipulaci. Papírová vrstva brání kontaminaci vršku plechovek a díky odnošným otvorům se celé balení snadno přenáší. A po vychlazení lze z šestipacku jednoduše odebrat jednu nebo více plechovek, zatímco ostatní zůstávají nadále zafixovány v papírovém držáku.

„TopClip je jednoduchý a elegantní, ale především je daleko praktičtější. Vyloupnout z něj v lednici vychlazenou plechovku je úplná hračka,“ říká ředitel Pivovaru Svijany Roman Havlík.

V pivovarské prodejně ve Svijanech, na e-shopu pivovaru i v běžné maloobchodní síti jsou v moderním novém balení v prodeji čtyři různá svijanská piva - Svijanská Desítka 10 %, Svijanský Máz 11 %, Svijanský Rytíř 12 % a prémiový ležák „450“. Speciální MlxClip pak nabízí v jednom balení hned šest různých piv. Sezónní velikonoční TopClip je aktuálně k dostání v pivovarské prodejně nebo na e-shopu pivovaru.

eshop.pivovarsvijany.cz

Foto: Svijany

Právo, 2.4.2023

• Největší potravinářskou firmou ve Francii je nově Lactalis, sesadil Danone

Mlékárny Klatovy a Mlékárny Kunín.

Největší potravinářskou firmou ve Francii je od čtvrtka nově výrobce sýrů a mléčných produktů Lactalis. Z čela žebříčku sesadil svého konkurenta Danone a vytlačil ho také z první desítky největších potravinářů na světě. Deník Le Figaro ve své dnešní analýze píše o "revoluci v mikrokosmu" potravinářského průmyslu.

Lactalis od svého založení v roce 1933 zůstal dodnes v rukou dědiců zakladatele Andrého Besniera, je rodinným podnikem a neobchoduje se na burze. K jeho hlavním značkám patří camemberty Président, mozzarella Galbani anebo sýr Leerdammer. Pod českou pobočku spadají

Za loňský rok firma Lactalis vykázala obrát 28,3 miliardy eur (666 miliard Kč), což byl nárůst o 28,4 procenta. Přispěla k tomu inflace i nedávné akvizice. Společnost Danone měla v loňském roce obrát 27,7 miliardy eur, což je proti

předchozímu roku vzestup o méně než 14 procent. Firma se tak propadla za Lactalis a na 11. příčku světového žebříčku potravinářských firem. Před oběma firmami pak v mezinárodní konkurenci zůstávají Nestlé, Mars, Coca-Cola nebo Mondelez.

V čele Lactalisu stojí Emmanuel Besnier, který má "nenasytné ambice", píše Le Figaro. Firma, která začínala před 90 lety výrobou 35 sýrů za den, začala v 80. letech expandovat do zahraničí a v novém tisíciletí zejména do Itálie. Díky tamním akvizicím už v roce 2006 předstihla Danone na trhu s mléčnými výrobky a v roce 2020 se stala světovou jedničkou, když sesadila Nestlé. Významnými trhy pro Lactalis jsou také Spojené státy a Kanada, uvedla agentura AFP.

Lactalis má celkem 270 výrobních závodů v 51 zemích a zaměstnává kolem 85.000 lidí. Výrobky firmy se prodávají ve 150 zemích světa. Ač je lídrem trhu mléčných výrobků, ovládá jen pět procent tohoto sektoru a má ohromný potenciál růstu, píše Le Figaro.

<https://www.prumyslovaautomatizace.com/nejvetsi-potravinarskou-firmou-ve-francii-je-nove-lactalis-sesadil-danone/>, 21.4.2023

• Češi nabourali potravní řetězec, psi a kočky budou jíst hmyz ve velkém

Největší český výrobce krmiv pro psy a kočky, společnost Vafo, zařadila do své nejprodávanější řady krmiv hmyzí složku a chce na něj „naučit“ své zákazníky. I když je hmyz zatím dražší než maso, je ekologičtější.

Miliardář Pavel Bouška, který ovládl svět krmiv pro domácí mazlíčky, pokračuje ve svém tažení Evropou. Ve Finsku staví továrnu, ve Švédsku nedávno jeho Vafo Group získalo výrobce krmiv Four Friends a nadále plánuje posilovat.

„Mám pocit, že bychom mohli posílit výrobní stránku ve Skandinávii. Uvidíme, jaké příležitosti se naskytnou. Určitě se ale díváme po akvizičních příležitostech v Evropě. Líbila by se nám firma, která má vlastní značku, kterou bychom mohli začlenit. Dokonce už na něčem takovém pracujeme,“ říká v rozhovoru pro Agendu SZ Byznys Bouška s tím, že v létě navíc Vafo dokončí akvizici britské společnosti Pooch & Mutt, kde koupí stoprocentní podíl.

Firma, která prodává krmiva ve více než 85 zemích, má za sebou úspěšný rok. Loni si připsala tržby ve výši zhruba 9,4 miliardy korun a i letos počítá s růstem. Tentokrát ale výrazně nižším než v minulých letech – i v oblasti zvířecích krmiv se totiž projevila tendence lidí šetřit.

„V celé kategorii cítíme lehký, ale ne dramatický pokles maloobchodních tržeb. Bavíme se o propadech malých jednotek procent. My sice propad nemáme, ale růst, kterého jsme dosahovali v době covidové, to už není,“ říká Bouška s tím, že pozitivní je, že se stabilizovaly ceny surovin a firma tak nemusí řešit další zdražování.

Masa bude málo. Jsou tu brouci

„Jako relativně velký výrobce ale musíme koukat i do budoucna. Tam už jsou věci, které nehrají v náš prospěch – třeba fakt, že v Evropě všeobecně klesá spotřeba masa, což se projevuje v tom, že máme méně suroviny pro krmiva,“ říká Bouška.

I to je důvod, proč firma začala experimentovat s hmyzím proteinem a nově takové krmivo zařadila i do své nejprodávanější řady krmiv.

„Udělali jsme poměrně revoluční krok a je to od nás i riskantní krok. Je to téma, které vyvolává diskuzi a věřím, že se nám v této diskuzi daří uspět,“ říká Bouška s tím, že v tuto chvíli jsou řady vyrobené částečně z hmyzu. Ten teď ve firmě nahrazuje pět až sedm procent spotřebovaného proteinu, ale toto číslo se má zvýšit.

„Budeme usilovat o to, abychom měli o třetinu menší spotřebu masa. V podnikání je 30 procent ohromné číslo a tato naše ambice bude mít i velký dopad na udržitelnost jako takovou. Aktuálně u krmiv jsme hmyzem nahradili jehněčí maso, které jsme dováželi z Austrálie,“ dodává Bouška s tím, že i když je aktuálně cena hmyzího proteinu vyšší, cena nemůže být jediné kritérium.

Zatímco dnes se hmyz dováží z Evropy, do budoucna Vafo počítá s tím, že buď samostatně, nebo ve spolupráci s partnery bude hmyzí farmy budovat.

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-byznys-rozhovory-sekora-by-koukal-psi-a-kocky-budou-jist-ve-velkem-brouky-a-cvrcky-229725>, 20.4.2023

Skl i plechovkám se daří

Výrobcům skleněných a kovových obalů se daří. Potvrzují to investice do staveb nových provozů nebo modernizace stávajících závodů. Nová sklárna skupiny **Vetropack** bude brzy spuštěna například v Itálii. **Ball Corporation** aktuálně finišuje výstavbu nového výrobního závodu u Plzně.

Adriana Weberová

Jedním z lídrů ve výrobě obalů ze skla je skupina Vetropack. Na rostoucí oblibu skla reaguje v první polovině letošního roku otevřením zcela nové sklárny Boffalora sopra Ticino nedaleko Milána. V druhém pololetí se dočká rekonstrukce jedna ze sklářských van v závodě v Kyjově.

Produkce obalového skla v pojetí této sklárny funguje na principu zakázkové výroby. Zákazník si na základě uzavřeného smluvního vztahu objednává typy skleněných obalů, jejich množství i termíny, ve kterých potřebuje realizovat dodávku. „Tým výrobního plánování pak sestavuje požadavky do optimálního pořadí a souběhu na výrobních linkách. Cílem výroby ve sklárně je v maximálním rozsahu uspokojit požadavky všech našich odběratelů,“ prozrazuje Dana Švejcarová z obchodního oddělení společnosti Vetropack Moravia Glass. K důležitým tématům podle ní patří například vylehčování skleněných obalů. „Samozřejmě s ohledem na provozní podmínky, v nichž je skleněný obal plněn, a na způsob jeho distribuce ke spotřebiteli.“

O rostoucí popularitě nápojových plechovek zase svědčí investice do nových výrobních závodů u nás. Například výstavba nového moderního výrobního závodu předního světového výrobce hliníkových nápojových plechovek,

Ball Corporation, v průmyslové zóně Panattoni Pilsen Digital Park. V současné době zde probíhá zkušební provoz. Předpokládaná výrobní kapacita bude v řádu nižších miliard vyrobených plechovek za rok. Významná část produktů by měla směřovat k zákazníkům v blízkém zahraničí, ale samozřejmě také k zákazníkům v České republice.

Ve stejném regionu už více než dva roky působí další výrobce hliníkových nápojových plechovek, CANPACK.

Sklo i plechovky se prezentují jako ideální materiály z hlediska recyklovatelnosti. Na recyklační lince, kde se střepy třídí podle barev a zbavují se nečistot, zpracoval Vetropack Moravia Glass v roce 2022 rekordních více než 145 000 tun střepů. A číslo mohlo být vyšší. „Střepů bychom zpracovali i více, ale v České republice jich nemáme dostatek. Dovážíme je ze Švýcarska, Rakouska, Maďarska nebo Polska,“ uvádí mluvčí sklárny Regína Bělohoubková.

Společnost Ball zase spolupracuje s dodavateli na zvyšování obsahu recyklátu ve svých výrobcích a již dosáhla celosvětového průměru 66 % recyklovaného obsahu v nápojových obalech, což bylo vloni o 3 % více než v roce 2021. ■

Packaging Herald 46

Konkurence, semináře, konference, veletrhy, soutěže

• PYTLÍK - nabídka pytlů na odpad pro MÚ

Vážené město, jako výrobce ekologických odpadových pytlů bychom vám rádi nabídli naše produkty, které vám pomohou při třídění odpadu. Naše pytle jsou vyrobeny z recyklovaného materiálu LDPE, což znamená, že jsou šetrné k životnímu prostředí a přispívají k ochraně naší planety.

Třídění odpadu je nezbytné pro udržitelnost naší planety a je také důležité pro obce a města z hlediska měřených výsledků třídění v rámci sledování EKO KOM. Sledování výsledků třídění odpadu je důležité pro získání finančních prostředků od EKO KOMu, což může městům a obcím přinést významné finanční benefity na podporu separace odpadu.

Pomocí našich odpadových pytlů můžete snadno a efektivně třídit plast, papír, sklo a komunální odpad a tak přispět k lepším výsledkům třídění odpadu. Naše pytle jsou vyrobeny z kvalitních a odolných materiálů, které zajistí bezpečné a hygienické třídění odpadu. Navíc jsou ekologické a šetrné k životnímu prostředí.

Tyto pytle mohou být také využity pro společenské akce, jako jsou festivaly, slavnosti nebo jiné události, kde je třeba efektivně třídit odpad. Rádi bychom vás také informovali, že je možné tyto pytle vyrobit s potiskem, například s logem města. Tato možnost může být velmi užitečná pro propagaci města a zároveň podpořit ekologické myšlenky a třídění odpadu.

Pokud máte zájem o naše produkty, neváhejte nás kontaktovat a rádi vám poskytneme více informací. Rádi bychom vám pomohli podpořit ekologické myšlenky a přispět k lepšímu stavu naší planety.

Došlo mailem na MÚ Mor. Beroun

• ULK nepožaduje posouzení výroby fólií

Krajský úřad Ústeckého kraje (ULK) rozhodl, že záměr New barrier film manufacturing plant in Europe nebude hodnocen dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Záměr spočívá ve vybudování výrobního areálu na produkci bariérových fólií GL FILM vhodné pro potravinářství a zdravotnictví. Zastavěná plocha nové haly bude 10 665 m². Maximální kapacitu výroby transparentní folie plánuje oznamovatel záměru Takenaka Europe na zhruba 163 800 km/rok. Dotčeným územním samosprávným celkem je obec Havraň.

ČIA, 20.4.2023

• Sustainability Star 2023: „Vyšly“ první české a slovenské hvězdy udržitelnosti

Dvanáct úspěšně realizovaných udržitelných projektů získalo během slavnostního galavečera prvního ročníku Czech & Slovak Sustainability Summitu historicky první ocenění Sustainability Star neboli Hvězdy udržitelnosti za rok 2023. Projekty vybrala vědecká rada summitu, kterou tvoří dvanáct špičkových vědců zaměřených na udržitelnost v České republice a na Slovensku. Slavnostní vyhlášení se uskutečnilo 20. dubna 2023 v pražském kongresovém centru WPP Campus a programem hosty provedl oblíbený moderátor a dramaturg Čestmír Strakatý.

Organizátorem Sustainability Star a Czech & Slovak Sustainability Summitu je společnost ATOZ Group, přední pořadatel B2B akcí a vydavatel odborných časopisů na českém a slovenském trhu. Vedoucí partner ATOZ Group, Jeffrey Osterroth, vysvětlil důvody pro vznik ocenění: „Na zdejších trzích existuje množství úspěšných udržitelných projektů, které skutečně pomáhají životnímu prostředí nebo společnosti. Těmto projektům se ale nedostává patřičné publicity. Jsme přesvědčeni, že je důležité, aby se lidem a podnikům, které za nimi stojí, dostalo zaslouženého uznání a aby se jejich nápady mohly inspirovat i další firmy a manažeři pro udržitelný rozvoj.“

Jak vysvětluje Kateřina Osterrothová, manažerka skupiny ATOZ Sustainability ve společnosti ATOZ Group, bylo důležité posunout propagaci projektů vybraných vědeckou radou summitu udržitelnosti na další úroveň. „Sestavili jsme radu plnou vědeckých kapacit, aby z 36 nominovaných projektů vybrala ty, které budou prezentovány v programu konference prvního ročníku Czech & Slovak Sustainability Summitu. Jakmile jsme však viděli kvalitu vybraných projektů, věděli jsme, že jejich pouhá prezentace na summitu nestačí. Proto jsme udělali něco navíc a spustili nový program ocenění, abychom vítězným projektům – skutečným hvězdám udržitelnosti – poskytli co největší propagaci.“

Jaké udržitelné projekty zvítězily?

Vítězné projekty představují skutečný průřez aktivitami udržitelnosti v České republice a na Slovensku – od velkých firem po malé, z různých sektorů a z obou zemí. Navzdory své rozmanitosti mají jedno společné: všechny měly prokázaný pozitivní dopad na životní prostředí nebo společnost a všechny jsou podloženy pevnými daty a jasnými důkazy.

Uvádíme názvy vítězných projektů, jejich přihlašovatele i stručnou charakteristiku.

Udržitelnější varianta flexibilních fólií pro samolepicí etikety

Avery Dennison Praha

Global MDO je udržitelnější, přizpůsobitelná samolepicí fólie navržená tak, aby zlepšila značení napříč všemi typy aplikací, od potravin až po domácí a osobní péči. Fólie orientovaná ve směru výroby je navržena tak, aby poskytovala rovnováhu tuhosti a přizpůsobivosti, která umožňuje optimální aplikační okno, a aby vyhovovala dnešním potřebám v oblasti konverze, tisku a aplikací. Moderní materiály podporují čistou recyklaci

plastových obalů, zvyšují dostupnost recyklátu a optimalizují náklady v celém dodavatelském řetězci. Na konkrétním příkladu byla demonstrována 82% redukce spotřeby vody a 74% úspora emisí oxidu uhličitého.

Jak vytvořit svět bez odpadu v potravinářství

Biopekárna Zemanka

Vizi Biopekárny Zemanka je svět, ve kterém se podniká s úctou k přírodním zdrojům, lidem a zároveň ekonomicky úspěšně. K takovému světu patří minimalizace odpadu, a proto firma rozvíjí dva projekty s těmito cíli: bezobalový prodej a cirkulární pečení. Záměrem je minimalizace tvorby odpadu v obalových materiálech a v jídle. Díky bezobalovým výdejníkům Biopekárna Zemanka každoročně ušetří několik kilogramů

papíru a plastu, které se běžně používají k balení sušenek a krekrů. V rámci tzv. cirkulárního potravinářství dokáže ročně zpracovat zhruba tunu kvalitní a výživné suroviny, pro kterou zatím neexistovalo využití. Cílem společnosti je nadále rozšiřovat dané projekty – bezobalové systémy nabízí např. kancelářským provozům. Zaměstnanci podniků si mohou v bezobalovém výdejníku koupit svačinu, a nevytvoří při tom žádný odpad. V oblasti cirkulárního potravinářství je cílem dále rozšiřovat síť odběratelů, aby se výrobky dostaly k co nejširšímu počtu zákazníků a firma mohla ve výrobě zpracovávat větší množství dosud nevyužívané suroviny.

První plovoucí fotovoltaická elektrárna na horní nádrži přečerpávací elektrárny

ČEZ

Kromě klasických elektráren provozuje společnost ČEZ i tři přečerpávací a na jedné z nich – ve Štěchovicích – testuje plovoucí fotovoltaiku. Do provozu byla uvedena v lednu 2022, původní výkon 21,6 kWp byl na podzim zvýšen na 87 kWp a letos na jaře byla „plovoučka“ připojena do distribuční sítě a dodává bezemisní elektřinu. Fotovoltaiky na vodních nádržích

nezabírají cennou půdu. Panely se v blízkosti vodní hladiny lépe ochlazují, zvyšuje se jejich účinnost, snižují odpařování vody a pomáhají udržovat a zlepšovat její kvalitu. Dosavadní provoz ukazuje, že panely si nestíní, na malou vodní plochu lze instalovat vysoký výkon, výroba energie je rovnoměrná během celého dne a sklon panelů je méně náročný na údržbu. Otestováno bylo zatížení sněhem a demontáž je snadnější než na zemědělských plochách. FVE po načerpání vody do horní nádrže plave na nejvyšší kótě hladiny. Když energetická soustava kapacitu nádrže vyčerpá, ocitá se hladina o 8,7 metrů níže. Celá konstrukce je fixována pojezdovými ližinami připevněnými na stěny nádrže.

Elektromobilita v nákladní dopravě

Dachser Czech Republic

Projekt logistické společnosti Dachser Czech Republic řeší lokálně bezemisní zásobování centra Prahy a Hradce Králové. Od února 2021 jako první logistický provider v České republice spustil distribuci paletových zásilek e-cargokolem. V rámci projektu využívá Dachser nákladní elektrokola a rozvozové vozidlo na elektrický pohon a dosahuje snížení uhlíkové stopy v centru obou měst při zachování maximální spolehlivosti

doručování. Projekt je nyní těsně před napojením na lokálně bezemisní pravidelnou linku sběrné služby na nejfrekventovanější trase společnosti, mezi pobočkami Hradec Králové a Kladno.

Udržitelnost a tepelná čerpadla

Daikin Airconditioning Central Europe – Czech Republic

Tepelná čerpadla snižují energetickou náročnost při vytápění a chlazení budov. Napomáhají splnění cílů dekarbonizace a zároveň navýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů. Použitá chladiva tepelných čerpadel představují součást oběhového hospodářství, protože po ukončení životnosti čerpadel se dají znovu využít. Za přispění EU vznikla mezinárodní online burza Retradeables, jejímž cílem je co

nejméně použitých F-plynů likvidovat a co nejvíce recyklovat. Program „L∞P by Daikin“ podporuje zpětný odběr chladiv ze zařízení s ukončenou životností, která se po recyklaci znovu využívají v nových výrobcích. Na případových studiích z ČR (rodinný dům i administrativní budova) byly demonstrovány konkrétní úspory emisí CO₂ tepelnými čerpadly i možné úspory fosilního plynu díky tepelným čerpadlům.

Prevenční program pro odolnější krajinu

Kooperativa pojišťovna, Pábení

Cílem programu je zvyšovat odolnost krajiny proti záplavám pomocí krajinných opatření blízkých přírodě, a tím přispívat k adaptaci krajiny na změnu klimatu. Vybraným obcím nabízí Kooperativa úhradu studie proveditelnosti od spolku Voda, lidé, krajina, jejímž výstupem je přehled možných přírodě blízkých opatření v krajině, která snižují riziko záplavy. Po realizaci opatření dochází ke zvýhodnění pojistné smlouvy obce. Do programu se zapojují další partneři, např. Erste Grantika či Nadace Partnerství. V roce 2022 proběhl pilot, kterého se účastnilo sedm obcí, letos se přidá dalších deset sídel.

Redukce plastů jako krok k udržitelnějším obalům

Lidl Česká republika

V roce 2018 se Lidl Česká republika zavázal k tomu, že do roku 2025 sníží množství plastů v obalech vlastních značek v porovnání s rokem 2017 o 20 %. Daný závazek byl splněn již koncem roku 2022 a změny se projevily u celé řady výrobků – ať už se jedná o zmenšování obalů, ztenčování fólií nebo o úplné odstraňování plastů. Řetězec se zavázal také k tomu, že do roku 2025 budou obaly privátních značek obsahovat 25 %

recyklovaných plastů. Jejich podíl v sortimentu nyní tvoří 18 %. Čtvrtinu rPET obsahují 1,5l lahve pramenité vody Saguaro, obaly kávového nápoje značky Milbona tvoří až 50% recyklát. Ze 100% recyklátu jsou pak většinou vyrobeny obaly drogistických výrobků nebo vybrané nepotravinářské spotřební zboží. Ve spolupráci se společností Kaufland spustil Lidl ve vybraných prodejnách pilotní projekt zpětného odběru PET lahví a plechovek.

Využití vodíku pro manipulaci s materiálem

Linde Material Handling Česká republika

Studie na téma využití vodíku pro manipulaci s materiálem se zabývá tématy emisí, druhů pohonů a inovační technologií vodíku. Pro každé z paliv jsou spočítány faktory emisí CO, CO₂ a NO_x a cen (elektrická energie, plyn, nafta a vodík). Vodík je klíčové téma z důvodu emisní neutrality, ale je potřeba připomenout, že ne každý vodík je „bezemisní“ a pomáhá k neutralitě. Společnost Linde Material Handling vsadila na tuto

technologie a začala si vyrábět vlastní palivové články. Zda byl tento krok správný, se dozvíme brzy. Náповědou nám může být reálný vodíkový projekt, který byl zrealizován v Linde v Německu.

Projekt záchrany vody v závodě Hamé Babice

Orkla Foods Česko a Slovensko

Projekt v jednom ze závodů Orkla (Hamé Babice) řeší stabilizaci čerpání a úpravu vody na požadované parametry vyhovující technologiím, využití tepelného potenciálu těchto vod a následné znovuvyužití pro potřeby sterilace, kdy nakonec nebylo ani zapotřebí chladicích věží. Společně s FVE na nové budově druhé vodárny je energetická potřeba rekuperace z hlediska vody neutrální. Díky tomu je možné

ochránit zdroje vody (potenciál snížení až 75 % vod ze studní) a vlivem dimenzování technologie rekuperace (90 m³/h) i značné množství energie. Projekt zachrání takové množství vody, která by pokryla spotřebu obyvatel v menším městě.

Ekologická prodejna Skuteč

Penny Market

Penny ve Skutči je prvním celodřevěným obchodem tohoto typu v ČR, při jehož stavbě byly využity CLT dřevo, BSH nosníky a dřevěné fasády ThermoWood. Prodejna je současně vybavena úspornou technologií chlazení a klimatizace EasyCool s ekologickým chladivem. O snížení spotřeby energií se od jara 2023 postará rovněž střešní FVE, další redukci spotřeby zajišťují LED světla pro externí i interní osvětlení.

Obchod také zákazníkům nabídne dobíjení elektromobilů u dobíjecí stanice. Současně dochází k úpravám okolí, kdy vznikne 3350 m² květnaté louky doplněné keři a bude vysazeno 20 nových stromů. V rámci podpory včelstev a hmyzu opylujícího rostliny budou na jaře instalovány včelí úly a hmyzí domečky.

Pro Chmel – umělá inteligence na chmelnici

Plzeňský Prazdroj

Projekt Pro chmel, který inicioval Plzeňský Prazdroj společně s Microsoftem a zástupci české chmelařské komunity, spojil odborníky z celého světa s cílem pomoci českým chmelařům adaptovat se na klimatickou změnu. Na šesti chmelnicích na Žatecku umístili senzory, jež sledují klimatické podmínky, teplotu a vlhkost půdy a růst chmelnice zvenčí, ale i chmelové „EKG“, které pomocí průtoku živin hlídá zdraví i míru stresu

rostlin zevnitř. Sesbíraná data, satelitní snímky a historické údaje jsou analyzovány pomocí umělé inteligence. Ta pomáhá pochopit, jak chmel reaguje na vnější podmínky. Výstupem projektu bude mobilní aplikace, která pěstitelům poradí, jak zacházet s vodou a dalšími zdroji efektivněji.

Recyklácia zozbieraných PET fliaš a plechoviek do nových obalov

Správca zálohového systému

Slovenský zálohový systém vysoko presiahol zákonom stanovený cieľ pre mieru návratnosti už v úvodnom roku fungovania. Spoločným úsilím sa Slovákom podarilo vyzbierať viac ako 820 miliónov zálohovaných obalov, pričom na trh bolo uvedených približne 1,1 miliardy. Zálohový systém na Slovensku tak dosiahol mieru návratnosti 71 %. Pred

spustením zálohového systému sa do obehu vracalo triedeným zberom iba 60 % plastových fliaš. Vďaka zavedeniu záloh došlo k poklesu nápojových obalov odhodnotených v prírode. Analýzy spoločnosti ENVI-PAK ukazujú, že zatiaľ, čo v roku 2020 tvorili vo vyzbieranom odpade plechovky 21 % a PET fľaše 18 %, na jeseň roku 2022 to boli už len 4 % plechoviek a 5 % PET fliaš.

<https://www.svetbaleni.cz/2023/04/22/sustainability-star-2023-vysly-prvni-ceske-a-slovenske-hvezdy-udrzelnosti/>, 22.4.2023

Trendy, novinky, technologie

- **Pořad ČERNÉ OVCE – jednorázové obaly**

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1097429889-cerne-ovce/223452801080406/>

6.4.2023

- **Mondi zvyšuje kapacitu výroby papíru FunctionalBarrier**

Společnost Mondi, světový lídr v oblasti obalů a papíru, investuje do inovativních technologií s cílem zvýšit kapacitu FunctionalBarrier Paper, aby uspokojila rostoucí poptávku po udržitelných obalových řešeních na bázi papíru.

Řada FunctionalBarrier Paper společnosti Mondi nabízí bariérové vlastnosti na míru, které snižují množství plastů používaných v obalech a podporují rozvoj oběhového hospodářství. Tento sortiment je podpořen investicí do nového extrudéru ve společnosti Mondi Coating Štětí (Česká republika). Součástí je výstavba nové výrobní haly, ve které budou umístěny nejmodernější stroje, jako je extruzní linka a převíječka. Zahájení výroby se očekává v roce 2024.

Kromě toho se v současné době investuje ve společnosti Mondi Jülich (Německo) do přestavby stávající úpravy povrchů. Dvě nové stanice na úpravu povrchů pomocí disperze zlepší bariérové vlastnosti tím, že zajistí dobré pokrytí základního papíru. Součástí přestavby je také výstavba nové stanice na úpravu povrchů, která umožní předúpravu povrchu základního papíru a rozšíří nabídku o další druhy papíru, zejména s obsahem recyklovaného materiálu. Tyto investice podporují výhodu integrovaného hodnotového řetězce společnosti Mondi, od odpovědného získávání zdrojů přes výrobu, úpravu povrchů a balení až po konečný výrobek. Společnost Mondi bude také investovat do svého výrobního

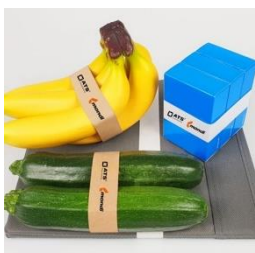
závodu v Örebro (Švédsko) a optimalizovat jej, aby dále zlepšila výrobu své řady FunctionalBarrier Paper a vytvořila další pracovní místa.

Jako náhrada plastových fólií a laminátů nabízí řada FunctionalBarrier Paper alternativy obalů na bázi vláken, které jsou vhodné zejména pro rychloobrátkové spotřební zboží (FMCG) a mohou být recyklovány ve stávajících tocích papírového odpadu v celé Evropě. Díky různým bariérovým úrovním je tato řada přizpůsobena pro průmyslové aplikace a aplikace pro elektronický obchod, jakož i pro obaly pro výrobky pro osobní péči, mražené potraviny a čokoládu.

Marko Schuster, COO Functional Paper & Films, Mondi, to komentuje: „Na koncových trzích pozorujeme silnou snahu o omezení používání plastů a přechod k udržitelnějším obalovým řešením na bázi papíru. Naše řada FunctionalBarrier Paper odráží závazek společnosti Mondi v tomto směru a podporuje oběhové hospodářství v souladu s našimi cíli MAP2030. Jsme rádi, že můžeme rozšířit portfolio a umožnit našim zákazníkům hladký přechod na udržitelnější obalová řešení, která uspokojí rostoucí potřeby spotřebitelů.“

<https://www.packaging-cz.cz/2023/04/mondi-zvysuje-kapacitu-vyroby-papiru-functionalbarrier>

- **Mondi a ATS-Tanner spolupracují na řešení lepení kraftovým papírem**

Společnosti Mondi a ATS-Tanner vytvořily balíkové obaly z kraftového papíru, o kterých společnost tvrdí, že jsou dostatečně pevné, aby nahradily plast na jednotlivých nebo balených obalech, ideálních pro koncové použití ovoce, zeleniny, nápojů a elektronického obchodu.

ATS-Tanner používá kraftový papír Mondi Advantage MF SpringPack a převádí jej na pás přidáním funkční bariéry na obě strany papíru. Papír je utěsněn pomocí ultrazvuku, takže není potřeba žádné lepidlo.

Společnosti tvrdí, že tak činí, aby zajistily, že produkty budou zabezpečeny minimálním množstvím obalů, čímž se sníží množství odpadu a dodá se nákladově efektivní řešení. ATS-Tanner prodává potažené pásy pod značkou TruePaper.

Pevnost bez plastu

Kraftový papír Mondi pojme jednotlivě označené produkty nebo svazky, čímž se sníží zbytečné plasty. Pásek pojme závaží až 20 kg, což umožňuje značkám jeho použití na svazky ovoce a zeleniny, multibalení lahví a další spotřební zboží. Páska je recyklovatelná ve stávajících tocích recyklace papíru po celé Evropě a splňuje německé pravidlo poměru 95-5. Pravidlo říká, že obsah cizího materiálu nesmí překročit 5 %. Jinými slovy: Pokud hmotnost materiálu tvoří alespoň 95 %, obal není kompozit.

TruePaper pro nakládání s odpady

Papír zajišťuje výsledky tisku, což znamená, že koncovému uživateli lze sdělit zprávy o značce, produktu, vrácení a odpovědném nakládání s odpady.

„Zkoušeli jsme různé druhy papíru a sulfátový papír Mondi nabízí sílu nahradit plastový obal tímto papírovým pásem. TruePaper je řešení s efektivním využitím zdrojů, které dokáže – v závislosti na použitém olepovacím stroji – balit produkty o rozměrech až 1300 x 500 mm a je vhodné pro skladování,“ říká Serge Tanner, majitel a generální ředitel společnosti ATS-Tanner.

„Použití papíru místo plastu není jedinou výhodou: ultrazvukový páskovací stroj od společnosti ATS-Tanner spotřebuje o 98 % méně energie, než by bylo zapotřebí k zabalení zásilky podobné velikosti pomocí stroje na balení do smršťovací fólie.“ Mondi tvrdí, že pásy jsou vyrobeny z obnovitelných, odpovědně získávaných a certifikovaných materiálů.

<https://www.packaginginsights.com/news/mondi-and-ats-tanner-partner-on-kraft-paper-banding-solution.html>
04.04.2023

• Rizika a výhody založené na vláknech: Mondi a PulPac hovoří o ekologických inovacích

S rostoucím povědomím spotřebitelů o dopadu obalů na životní prostředí se společnosti neustále přesouvají k obalům na bázi vláken, aby demonstrovaly svůj závazek k řešení šetrným k životnímu prostředí. Podle průzkumu se očekává, že trh s obaly na bázi vláken dosáhne do roku 2027 503,4 miliardy USD. V roce 2021 Innova Market Insights označila tento trend za „Fiber-based Frenzy“.

PackagingInsights hovoří s Mondi a PulPac, kteří inovují v oblasti balení vláken, o tom, jak poptávka spotřebitelů pohání průmysl k provádění vylepšeného výzkumu a vývoje řešení balení vláken, která před několika lety nebyla možná. Fabio Peyer, vedoucí flexibilních obalů pro udržitelnost ve společnosti Mondi, nám říká, že „je svědkem snahy koncových zákazníků přejít k ekologicky udržitelnějším obalům se silnými spotřebitelskými preferencemi pro recyklovatelná řešení“.

Kontrola greenwashingu

Ředitelka obchodu v PulPac, Sanna Fager, vysvětluje PackagingInsights, že s rostoucím balením vláken porostou i společnosti, které jsou vystaveny zavádějícím tvrzením o ekologických řešeních. „Očekávám, že značky, které se zapojí do greenwashingu nebo se jasně neposouvají k udržitelným a cirkulárním řešením, ponesou odpovědnost. Transparentnost a poctivost budou odměněny.“

Innova Market Insights poukázal na to, že ekologická tvrzení jako „uhlíkový dopad“, „snížené balení“ a „bez plastů“ na obalech F&B se od roku 2018 téměř zdvojnásobily. Šíření zpráv o udržitelnosti však také vyvolalo obavy z nepodložených tvrzení. „Spotřebitelé jsou stále více informovaní a legislativa dohání. Udržitelné obaly mají potenciál stát se novým standardem – je však na značkách a průmyslu, aby proměnily ambice v činy,“ pokračuje Fager.

Innova Market Insights také uvedlo, že globální spotřebitelé stále více požadují transparentnost produktů ohledně tvrzení o udržitelnosti, přičemž 47 % chce vidět úroveň dopadu balení na životní prostředí znázorněnou jako skóre nebo stupeň.

„V Mondi jsme materiální agnostici. Máme filozofii papíru, kde je to možné, plastu, když je to užitečné. Věříme v nahrazení nepotřebných plastů obnovitelnými papírovými obaly,“ dodává Peyer.

Innova navíc zjistila, že většina globálních spotřebitelů vnímá papírové obaly jako „poněkud ekologicky udržitelné“ (37 %) (plastové obaly (31 %)) nebo „velmi ekologicky udržitelné“ (35 %) (plastové obaly (15 %)). Peyer také poznamenává, že papír má nejvyšší míru recyklace v Evropě a je obnovitelný.

Obvinění ze změny klimatu

Minulý rok však odborníci z Environmental Paper Network (EPN) varovali, že průmysl papírových obalů bezděčně přispívá k jednomu z nejzávažnějších dopadů změny klimatu: ztrátě vody. Sít uvedla, že ztráta vody je částečně způsobena masivním nárůstem počtu podniků nahrazujících plasty materiály na bázi vláken, aby se snížila závislost na zdrojích na fosilních palivech a propagovaly snížení emisí uhlíku.

Podle EPN spolkne průměrný list papíru A4 minimálně 20 litrů vody. V některých zemích to zabírá 10 % všech zásob vody v zemi. Více než polovina světové zásoby papíru se používá v balení. Kvůli problémům s dopravou a likvidací studie EPN z roku 2013 naznačila, že papír může produkovat více emisí skleníkových plynů než letecký průmysl.

Stále více inovací

V posledních letech byla použitelnost obalů na bázi vláken omezená, protože neobsahovaly stejnou odolnost vůči oleji, teplo a chlazení jako materiály, jako jsou plasty. Někteří vidí obaly z vláken jako postrádající stejnou bezpečnost, ochranu, skladovatelnost, výkon, viditelnost produktu a funkčnost, kterou mohou poskytnout jiné materiály, jako je plast, sklo nebo kov.

S tím, jak stále více společností přechází na papír, však výzkum a vývoj materiálu ukazuje slibná řešení, která by mohla eliminovat potřebu jiných materiálů.

„Papír se v posledních letech stal pokročilejším. Díky novému technologickému pokroku se papír dostává do oblastí, kde ještě před několika lety byl standard nižší. Tento přístup si klade za cíl poskytnout [environmentálně] nejudržitelnější obalové řešení, ale uznává, že materiál použitý v tomto obalu je v konečném důsledku druhotný vzhledem k jeho účelu – ochraně produktu,“ říká Peyer.

„I když má papír mnoho výhod z hlediska udržitelnosti, ne vždy nabízí nejlepší bariérovou ochranu proti faktorům, jako je vlhkost, zápach nebo oleje. Stále musíme chránit produkt a zajistit trvanlivost. Proto jsme vyvinuli papír FunctionalBarrier Paper se třemi úrovněmi bariérových povlaků,“ vysvětluje senior stratég vývoje obsahu pro flexibilní obaly ve společnosti Mondi.

Funkční bariérový papír Mondi je řada papírových obalů s přizpůsobenými bariérovými vlastnostmi, které snižují používání plastů a poskytují obaly odolné proti vlhkosti a výparům. Tato řada je navržena tak, aby byla recyklovatelná v papírových tocích po celé Evropě a je vyrobena ze zodpovědně získaného základního papíru. Bariérové úrovně jsou přizpůsobeny požadavkům produktu.

„Investujeme do výzkumného a vývojového centra v Mondi Steinfeld, abychom podpořili zákazníky a pomohli jim vyvinout řešení, která dosahují jejich cílů v oblasti udržitelnosti a také přizpůsobení produktu,“ prohlašuje Peyer.

Snížení emisí uhlíku

Výroba jedné metrické tuny obalů z vláken vyprodukuje 0,7 metrických tuny emisí CO₂, zatímco stejné číslo u plastových obalů činí 1,8 metrických tuny CO₂, odhalila studie z roku 2018.

„Vlastnosti udržitelnosti vláken jsou vynikající. Je celosvětově dostupná a existuje infrastruktura pro sběr a recyklaci vláken, jednoho z nejvíce recyklovaných materiálů na světě,“ tvrdí Fager.

„Vzhledem k tomu, že se nám podařilo odstranit téměř všechnu vodu z rovnice pro tvorbu vláken, suchý tvarovaná vlákna snižují emise uhlíku až o 80 % ve srovnání s alternativami. Znamená to také nákladovou efektivitu a kratší doby cyklu, které mohou konkurovat výrobě plastů na jedno použití.“

Innova Market Insights uvádí, že 34 % spotřebitelů na celém světě tvrdí, že nižší skóre uhlíkové stopy pozitivně ovlivňuje rozhodování o nákupu.

„Věříme v rozhodování založené na faktech. Je důležité dívat se na udržitelnost obalů z mnoha úhlů. Je důležité provádět hodnocení životního cyklu a hodnocení dopadu našich obalových řešení, abychom analyzovali jejich dopad na životní prostředí,“ uzavírá Peyer.

<https://www.packaginginsights.com/news/fiber-based-risks-and-rewards-mondi-and-pulpac-talk-environmental-innovations.html> 05.04.2023

- **Pekařské obaly a krize plýtvání potravinami: Boj proti znehodnocení a plastovému odpadu**

Pekařské obaly jsou segmentem zaměřeným na vyvažování trvanlivosti potravin s redukcí materiálu. Výrobky, které se snaží zůstat čerstvé, jako je chléb, vyžadují balicí technologie a materiály, které mohou prodloužit jejich životnost, aby nedocházelo k plýtvání potravinami.

Problém zmenšování množství obalů bez navyšování potravinového odpadu je jedním z nejčastějších v obalovém průmyslu F&B, zejména proto, že zkažené potraviny jsou jedním z hlavních příspěvateľů k emisím skleníkových plynů na celém světě.

Podle WRAP se odhadem 44 % veškerého chleba vyhodí, protože ho spotřebitelé nespotřebují dříve, než zavadne. To odpovídá 24 milionům krajíčků chleba každý den.

Hovoříme s odborníky ze společností Sealpac a Coveris o nejnovějších trendech v tomto segmentu a o tom, jak se vypořádávají s odpady na různých úrovních dodavatelského řetězce.

Marcel Veenstra, marketingový a komunikační manažer společnosti Sealpac, zdůrazňuje, že technologie modifikované atmosféry (MAP) je zásadní pro pomoc balárnám udržet pekařské výrobky na regálech a mimo skládky.

„Výrobci v pekařství silně hledají prodloužení trvanlivosti aplikací MAP například v rostoucím segmentu pekárenských výrobků. Výměnou normálního vzduchu uvnitř balení za vhodnou směs plynů lze dosáhnout trvanlivosti minimálně 30 dnů. V případě bezpečných pekařských výrobků, což je další rozvíjející se segment, MAP zabraňuje vysychání těchto výrobků,“ vysvětluje.

Redukce plastů a papír

Podle Innova Market Insights zaznamenala pekárna NPD v letech 2018–2022 roční průměrnou míru růstu o 4 %, přičemž v této době bylo „méně obalů“ nejrychleji rostoucím ekologickým tvrzením.

Dva ze tří pekařských obalových materiálů ve stejném období byly označeny jako plasty (nespecifikováno). Veenstra říká, že požadavek na snížení množství obalů může být řízen globálními spotřebitelskými náladami proti plastům, které pomohly vytvořit právní reformy, jako je zákaz jednotného použití plastů v EU a daň z plastů pro jedno použití ve Spojeném království.

Eric Valette, ředitel pro inovace BU společnosti Coveris, říká, že globální zaměření na udržitelnost „přesměrovalo vývoj obalů z uživatelsky přívětivých funkcí (jako je snadné otevírání a znovuzavírací funkce) k zaměření na udržitelnost. V Coveris věříme v první fázi tohoto vývoje byl přechod na monomateriálové balení.“

„Očekáváme více inovací v oblasti flexibilních obalových materiálů, jakmile se na pultech pekáren objeví nové produkty, včetně zdravých a přírodních přesnídávek. Mezi spotřebiteli vidíme rostoucí trend vyhledávat produkty, které jsou lepší pro jejich zdraví a planetu, což je v souladu s vizí No Waste společnosti Coveris pro inovace obalů,“ pokračuje Valette.

Veenstra také říká, že antiplastový sentiment řídil vývoj obalů kolem pekárny.

„Na základě legislativy existuje silný tlak na používání menšího množství plastů v maloobchodě, ale zdá se, že se více zaměřujeme na jiné segmenty potravin, například maso, drůbež, mořské plody, hotová jídla a svačiny – pravděpodobně ne tolik na pekárnu. protože současné flexibilní balení pekařských výrobků je již na minimální úrovni.“

„V případě maloobchodních produktů dojde ke změnám v balení. Očekáváme například zvýšené používání papírových obalů. Zákodníci mohou také pomoci při odměňování výrobců potravin a maloobchodníků, kteří zahájí iniciativy vedoucí k menšímu plýtvání potravinami, nebo potrestat ty, kteří tak nečiní,“ pokračuje Veenstra.

Rapid Air Forming

Rapid Air Forming System společnosti je příkladem vznikající technologie, kterou lze upravit pro různé typy obalových materiálů, aby se snížila jejich ekologická stopa.

„Tento systém dosahuje zlepšené tvarovací konzistence, zejména v rozích balení, aniž by vyžadoval další lisovací mechanismus. Díky tomu lze použít až o 10 % tenčí fólie,“ říká Veenstra.

„Kromě toho spolupracujeme s dodavateli materiálů, abychom vytvořili udržitelnější řešení, například pracujeme s monovrstvami, které zlepšují recyklovatelnost, a také s biologicky rozložitelnými nebo recyklovanými materiály.“

Sealpac obecně pomáhá výrobcům vytvářet obaly s minimálním obsahem plastů, vysvětluje.

„Přestože většina vypečených produktů je již zabalena v relativně tenké, flexibilní fólii, stále se snažíme snížit tloušťku fólie nabídkou Rapid Air Forming System na našich termoformech.“

Porcované a znovu uzavíratelné obaly

Dalším trendem používaným ke snížení plýtvání pekařskými potravinami je porcové balení, které může pomoci jednotlivým domácnostem, aby se produkty nezkazily.

„Dodáváme různé funkce pro vytváření inovativních balení porcí, a to jak na našich zatahovacích podnosů, tak na formovačích za tepla. Speciálně pro maloobchodní balení poskytujeme několik řešení, která našim zákazníkům umožňují přejít z plastových obalů na papírové obaly. Nabízíme také náš systém EasyLid pro opakovaně uzavíratelné obaly,“ říká Veenstra.

„Tento systém umožňuje uzavření a uzavření v jediném kroku, jednoduše pomocí vrchní fólie a speciálního zásobníku EasyLid. Společné zaklapávací víko jako takové může být eliminováno.“

Kompromis v oblasti plýtvání potravinami

V loňském roce Innova Market Insights zařadil mezi hlavní trend „bojovníky proti plýtvání potravinami“, přičemž zaznamenal, že více než polovina (37 %) globálních spotřebitelů „souhlasí“ nebo „silně souhlasí“ (25 %) s tím, že ochranná funkce produktu balení nabylo na důležitosti kvůli pandemii COVID-19.

Obnovení používání plastů během pandemie přineslo přetrvávající problém, jak vyvážit a kompromitovat potravinový odpad obalovými materiály, zejména těmi, které jsou vyrobeny z fosilních paliv.

„Je třeba se podívat na celkovou stopu, včetně samotného produktu. V případě čerstvých potravin se klidně může stát, že výrobek tvoří 90 % stopy a obal 10 %,“ říká Veenstra.

„U některých produktů je možné se obejít bez obalu, ale u většiny potravin to není možné. Člověk se musí podívat na celkovou stopu, včetně samotného produktu. V případě čerstvých potravin se může stát, že výrobek tvoří 90 % stopy a obal 10 %. V takovém případě je ochrana produktu určitým množstvím plastu stále lepší možností.“

„Jinými slovy: co nejméně plastu, tolik, kolik je třeba,“ uzavírá.

<https://www.packaginginsights.com/news/bakery-packaging-and-the-food-waste-crisis-fighting-spoilage-and-plastic-waste.html> 19.04.2023

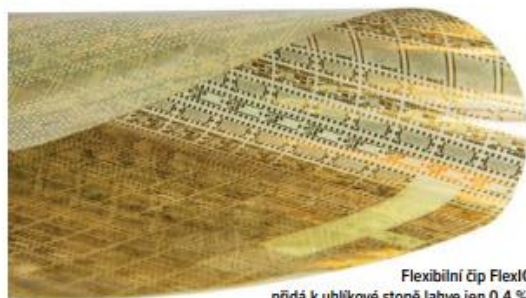

Obaly jsou chytřejší i bez umělé inteligence

Jako **smart packaging** dnes označujeme jak obaly s aktivními složkami, tak obaly s pokročilými informačními funkcemi a výsledovatelností, například s RFID čipy nebo nejrůznějšími senzory. A samozřejmě i jejich kombinace. Ostatně mezinárodní organizace AIPIA sdružuje výrobce z obou těchto oblastí.

Miroslav Dočkal

V našem přehledu novinek se budeme věnovat první ze zmíněných skupin obalů, na samotném začátku ale zmíníme zajímavou informaci, patřící spíše do druhé skupiny. Jedná se o vyjádření Joshuy Younga, ředitele pro rozvoj trhu společnosti Pragmatic, k procesu výroby flexibilních čipů FlexIC: „Flexibilní čip na lahvi perlivého nápoje přispěje pouze 0,4 % k její uhlíkové stopě, ale přidaná inteligence může pomoci udržet cenné zdroje v oběhu déle, což vede k významnému snížení celkové uhlíkové stopy napříč životním cyklem produktu.“

Flexibilní čip FlexIC
přidá k uhlíkové stopě lahve jen 0,4 %.

Problém aktivních materiálů: povolení

V současné době jsou ve vývoji stovky aktivních obalových materiálů potlačujících růst mikrobů či bakterií. Jejich hlavním účelem je prodloužení trvanlivosti potravin a citlivých léčiv, zejména biologických. Využívají široké škály materiálů od bambusových a celulóзовých vláken po brusinky či durianovou kůru, ale i nanofil, chitosan ze skořápek koryšů či esenciální oleje z bylin, ve formě aditiv, nátěrů či směsí. Mezi jejich výrobce patří i renomované společnosti jako Aptar, Parx či – našim čtenářům zřejmě neznámější – Sealed Air.

V samotném výzkumu se angažují rovněž organizace jako AIMPLAS či ITENE, antibakteriální či antimikrobiální fólie již byly vyvíjeny zhruba ve dvou stovkách univerzitních projektů.

Organizace aktivního a inteligentního balení AIPIA spolupracovala s několika partnery na projektu NanoPack, financovaném z programu EU Horizont 2020. Během tří let vyvinuli velmi účinnou plastovou obalovou fólii pomocí tzv. halloysitových nanotrubiček v kombinaci

s esenciálními oleji z oregana a tymiánu. Ukázalo se, že výsledný povlak je schopen inhibovat růst plísní v chlebu po dobu nejméně tří týdnů; zvýšit prodejnost čerstvých třešní o 13 % a prodloužit trvanlivost sýra alespoň o čtyři dny. Jakákoli komercializace tohoto nebo jakéhokoli jiného materiálu přicházejícího do styku s potravinami je však blokována potřebou regulačního schválení v Evropské unii ze strany organizace EFSA, což může trvat několik let. To je podle názoru ředitele AIPIA hlavní překážkou ve vývoji aktivních materiálů pro styk s potravinami, která by měla být urychleně odstraněna, a to nejen v Evropě, protože podobná situace panuje i v americkém Úřadu pro kontrolu potravin a léčiv (FDA).

Měděné mikročástice prodlouží trvanlivost

Chilská biotechnologická společnost Copperprotek vyvinula ve spolupráci s Amcor Flexibles technologií LifeSpan využívající měděné mikročástice v obalech k prodloužení trvanlivosti produktů. Fólie s těmito mikročásticemi, patentovaná i ve Spojených státech, má dlouhodobě účinný biocidní účinek proti mikroorganismům přítomným v potravinách. Raúl Molina, obchodní ředitel Copperproteku, uvedl, že takto zhotovený obal prodlužuje trvanlivost čerstvého zboží typu masa, ale i zpracovaných potravin, jako jsou klobásy nebo sýry, až o měsíc. Zmíněná technologie dokáže odolat přerušování chladicího řetězce kvůli poruchám v chlazení nebo v oblastech s vyšší teplotou při přepravě.

V současné době již Copperprotek obsluhuje zákazníky v Chile a Ekvádoru. Probíhají také jednání s mexickými zpracovateli. Certifikace od Úřadu pro kontrolu potravin a léčiv (FDA) v USA, kterou očekává v první polovině letošního roku, však společnosti umožní povzbudit více mexických vývozců potravin k nákupu uvedených obalů. Rovněž žádá o souhlas organizaci ANVISA pro komercializaci své biocidní pryskyřice v Brazílii. LifeSpan byl oceněn v soutěži WorldStar v kategorii Food pro rok 2023.

Fólie LifeSpan obsahující měděné mikročástice prodloužuje trvanlivost výrobku.

Materiály redukcující plasty

Další skupina chytrých obalových řešení se snaží omezit používání „ropných“ plastů, ať již redukcí jejich objemu v obalu, jejich výměnou za plasty na biobázi, nebo jejich náhradou alternativou na bázi papíru.

Společnost Mondi nedávno rozšířila svou řadu Functional Barrier Papers, zahrnující nyní bariérové papíry pro výrobu obalů se střední, vysokou i velmi vysokou bariérou. Všechny tyto papíry umožňují bezproblémovou recyklaci v evropských papírnách a zároveň nahrazují nerecyklovatelné plastové lamináty i flexibilní obaly na hliníkové bázi.

Společnost Mondi výrazně rozšířila svou řadu Functional Barrier Papers, určenou k nahrazování plastových fólií.

Řešení se střední bariérou jsou určena především pro průmyslové obaly či segment e-commerce. Materiály nabízejí vysokou těsnost a střední stupeň ochrany proti vodní páře. Funkční papír s vysokou bariérou nabízí střední bariéru proti kyslíku a vodní páře a zároveň vysokou bariéru proti mastnotě a minerálním olejům. Jeho využití je především v oblasti mražených potravin a čokolády. Řešení s velmi vysokou bariérou pro spotřebitelské potravinářské produkty, jako je káva, cereálie a cukrovinky, poskytuje vynikající ochranu produktů před vodní parou i kyslíkem a zajišťuje jejich dlouhou životnost.

Jedlé kelímky od protinožců
Jinak chytré obaly

Packaging Herald 46

- **Společnost Aluminium Deutschland zdůrazňuje „tvrdou realitu“ nedostatku dodávek PCR a naléhavě vyzývá EU, aby přijala opatření**

Společnost Aluminium Deutschland (AD) vydala varování, že nedostatek pospotřebitelských recyklačních materiálů (PCR) bude bránit cílům Evropské komise (ES) v oblasti nařízení o obalech a odpadech z obalů (PPWR), které mají být stanoveny na leden 2030.

V listopadu 2022 EK představila návrh PPWR na podporu používání recyklovaných materiálů v obalech. Od té doby EK návrh aktualizuje.

Většina plastových obalů musí do roku 2030 obsahovat minimální množství recyklovaných materiálů na plastový obal s očekávaným cílem minimálního recyklovaného obsahu 50 % do roku 2025. Recyklovaný materiál lze získat z PCR nebo PET (rPET). Plánované nařízení zatím neobsahuje konkrétní cíle pro používání recyklovaných materiálů pro jiné obaly, jako jsou kovy.

„Větší používání materiálu PCR není zbožným přáním, ale musí čelit tvrdé realitě na straně nabídky. Výrobci obalů, majitelé značek, maloobchodníci, recyklátoři a zákonodárci jsou zde stejně vyzýváni, aby vytvořili nezbytné tržní a právní základy,“ říká Clemens Behrenbruch, předseda divize tubusů, plechovek a vytlačovaných dílů společnosti AD.

Dodavatelé diktují nejisté PCR

zprávy AD, že recyklovaný PE z materiálů PCR vhodných pro styk s potravinami má v celé Evropě jen málo dodavatelů. Příčinou je částečně zaostávání Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ve schvalování recyklačních procesů pro polyolefiny.

Recyklovaný polymer používaný v balení PCR je dražší než původní polymer kvůli procesům spojeným s jeho výrobou. To také vede k tomu, že obaly vyrobené z tohoto materiálu jsou nákladnější.

AD říká, že situaci dále zhorší velké části průmyslu osobní péče, které požadují kvalitu recyklovaného materiálu pro potraviny.

„Současní dodavatelé potravinářského PCR-polyethylenu mohou víceméně diktovat podmínky v oligopolní tržní struktuře. Podobně nejistá je situace u bariérového materiálu kopolymeru etylenu a vinylalkoholu, kde je nabídka také značně omezená,“ vysvětluje Behrenbruch.

„Náklady na materiál pro výrobce obalů jsou odpovídajícím způsobem vysoké. Kromě toho je nutné při výrobě obalů často provádět změny nástrojů, aby se zpracoval recyklovaný materiál, což ještě více zvyšuje náklady.“

Řešení nebo znečištění

AD navrhuje konzistentní design pro recyklaci obalů a vytvoření vhodného právního rámce v Evropě, který podporuje ziskovost recyklačních činností a investic do technologií a logistiky dodávek. „Toto je jediný způsob, jak trvale zajistit, aby byly obaly sbírány, tříděny a recyklovány na vysoké úrovni,“ zdůrazňuje.

Společnost se domnívá, že úřad EFSA potřebuje intenzivnější úsilí, aby schválil procesy recyklace polyolefinů, pokud jde o plastové trubky. Pokračuje, že zákonodárci musí být otevření různým technologiím a nesmí demonizovat chemickou recyklaci jako doplněk k mechanické recyklaci.

Nedávno meziodvětvový orgán dodavatelů materiálů a sdružení vyzval EK, aby zavedla harmonizovanou metodu výpočtu chemicky recyklovaného obsahu. Skupina požadovala přístup k hmotnostní bilanci osvobozený od paliva, který je podle ní nezbytný, pokud má EU splnit revize obalů a obalových odpadů (PPWD).

Pokud jde o chemickou recyklaci jako řešení pro cenu recyklovaných materiálů, společnost Just Zero obvinila pokročilý recyklační byznys z prosazování falešného narativu obklopujícího jeho environmentální praktiky. Společnost uvedla, že průmysl fosilních paliv šíří dezinformace o pokročilé recyklaci, chemické recyklaci a dalších toxických a klima poškozujících technologiích, které taví, vaří a spalují plastový odpad.

„Faktem však je, že poptávka po kvalitním recyklačním materiálu hliníku a plastu potřebném pro výrobu obalů výrazně převyšuje nabídku. Závody o tyto materiály pokračují po celém světě,“ tvrdí Behrenbruch.

Cena rPET

Další formou recyklovaného obsahu, kterou může obalový průmysl zavést pro splnění nových předpisů EU, je rPET. V loňském roce se cena rPET více než zdvojnásobila, protože ostatní průmyslová odvětví, zejména móda, začala skupovat akcie ve svém vlastním úsilí o ochranu životního prostředí. V Evropě se rPET vykazuje s premii 30 % a více oproti panenským.

"Existují dobře známé přetrvávající výzvy týkající se uspokojování poptávky po globálním získávání vysoce kvalitních potravinářských rPET," řekl dříve mluvčí TCCC *PackagingInsights*.

Podobně UNESDA Soft Drinks Europe uvedla, že recyklovaný PET se stává stejně vzácným a drahým jako zlato nebo bílé lanýž. Asociace vyzvala EU, aby udělila přednostní přístup k rPET pro stáčírny, přičemž argumentovala tím, že odvětví nápojových obalů přispívá z velké většiny k evropské nabídce, ale kvůli vysoké poptávce je zdražováno.

To může vést k tomu, že podniky s cíli na recyklovaný obsah nebudou mít přístup k nezbytnému materiálu, aby splnily své zákonné povinnosti. Nákladová řešení musí být splněna dříve, než předpisy vstoupí v platnost a společností zaplatí cenu.

<https://www.packaginginsights.com/news/aluminium-deutschland-highlights-hard-realities-of-pcr-supply-shortage-urges-eu-to-take-action.html> 21.04.2023

- **Recyklace jedné plechovky ušetří až 95 % energie**

Podle dat Evropské komise, každý obyvatel Evropy vyprodukuje v průměru až 180 kilogramů obalového odpadu ročně. Pokud dle prognózy nebudou přijata žádná preventivní opatření, vzroste v roce 2030 jeho množství o 19 %, objem plastového odpadu dokonce až o 46 %.

Jedním z kroků, jak přispět k udržitelnosti a snížit negativní vliv na ekologii, je využívat nové, a k přírodě šetrnější postupy výroby zboží. Do popředí se tak pomalu začínají dostávat obaly, které jsou vyrobeny z biologicky rozložitelných a snadno recyklovatelných materiálů.

Takovým materiálem může být například hliník. Pro své vlastnosti je velice vhodným obalovým a konstrukčním materiálem. Hliníkové obaly jsou nejen velmi lehké a odolné, ale i snadno recyklovatelné – staré kovové plechovky a další obaly mohou být zpracovány a znovu použity pro výrobu nových obalů bez ztráty kvality, takřka donekonečna. Časem by mohl plech nahradit jiné materiály, jako je plast, sklo či ocel.

Přichází doba hliníková

Podle dat studie Mezinárodního institutu pro hliník je až 71 % hliníku recyklováno do nových výrobků. Oproti tomu recyklace skla či plastu je téměř o polovinu nižší. Hliník podle studie také dosahuje nejnižších ztrát při třídění a znovuzpracování – pouhých 10 %. A co víc – recyklace hliníku je poměrně snadná a lze ji provádět v místě jeho spotřeby, což snižuje náklady na přepravu, šetří čas, zdroje a emise CO₂. Mezi další výhody patří i velká oblíbenost hliníkových plechovek mezi spotřebiteli – avšak i to má své úskalí.

„Produkt může být udržitelný pouze tehdy, jsou-li při jeho výrobě zohledněny všechny ekologické a energetické aspekty. Výroba nového hliníku je energeticky velice náročná, až několikanásobně vyšší než výroba plastů nebo skla. Z toho je patrné, že je dnes recyklace hliníkového odpadu důležitá, neboť recyklace jedné plechovky ušetří až 95 % energie. V současnosti je tento proces jednou z nejoblíbenějších forem recyklace a je hojně využíván po celé Evropě,“ vysvětluje Jaroslav Dušek, country manager HELL ENERGY Česká republika. Celosvětově patří firma k předním výrobcům energetických nápojů a v roce 2020 začala při výrobě vlastních plechovek jako první na světě využívat hliník s mimořádně vysokým obsahem recyklovaného materiálu.

Například v třídění plastu se Česká republika řadí mezi evropskou špičku. V případě třídění kovu už to ale tak pozitivní není – ve většině českých domácností končí plechovky namísto žlutých kontejnerů zmačkané v koši. Míra recyklace hliníkových plechovek dosahuje v Česku je to pouze 47 %.

<https://www.packagingherald.cz/novinky-akce/recyklace-jedne-plechovky-usetri-az-95-energie/>

V Chrášťanech se rozjede multifunkční třídící linka

Praha finalizuje kompletní dokončení a vyladění nové moderní třídící linky na plastový a kovový odpad nebo například na nápojové kartony. Zařízení z velké části **nahradí ruční třídění** a výrazně **zdokonalí proces samotné separace**.

Adriana Weberová

Městská společnost Pražské služby vybudovala novou moderní třídící linku v areálu třídícího centra v Chrášťanech u Prahy. Linka si poradí s různými druhy plastů, kovovými obaly, nápojovými kartony i s nežádoucími příměsmi. Hlavní město tak zvýší podíl vyříděných materiálů předaných k recyklaci a využije i zbytkový plastový odpad. Jde o další krok v naplňování strategie cirkulární ekonomiky města, jejímž cílem je znovuvyužití odpadů jako zdroje.

Zahájení jejího provozu bude klíčovým krokem pro postupné zavedení multikomoditního sběru odpadů na území Prahy. V praxi to znamená, že do žlutých nádob určených ke sběru plastů bude možné odkládat také kovové obaly a nápojové kartony. „Nová linka pak bude umět tyto tři různé komodity od sebe oddělit, proto je lze společně vhazovat do jedné odpadové nádoby. Nejde tedy o žádné nepromyšlené míchání odpadu. Přestup na nový systém svozu bude pozvolný

Třídící linka si poradí i s odpadem uzavřeným v pytlích.

a několikafázový. Snahou je usnadnit Pražanům třídění a zvýšit jeho komfort. Už nebude nutné vyrazit ke stanovišti se třemi taškami, ale bude vám stačit jediná,” vysvětluje mluvčí Pražských služeb Radim Mana a dodává: „Z pohledu odpadového hospodářství jde o významný krok a my se budeme snažit, aby byl pro Pražany co nejvíce pohodlný a nedošlo k jakémukoliv omezení v třídění odpadu.“

V první fázi bude multikomoditní sběr odpadu zaveden u domovních stanovišť. V další etapě bude svoz realizován i na veřejných stanovištích umístěných v ulicích města. Po důkladné analýze by také mělo docházet k pozvolnému stahování kontejnerů a popelnic na kovové obaly a nápojové kartony. Naopak po vyhodnocení konkrétní situace u každého stanoviště dojde k případnému doplnění objemu nádob na multikomoditní sběr či adekvátní úpravě frekvence svozů. Přejít na nový systém třídění bude podpořen celoměstskou informační kampaní v režii hlavního města Prahy, která by měla odstartovat ještě před jarní sezonou.

Linka bude schopna zpracovat 15 tisíc tun odpadu ročně

Třídící linka z velké části nahradí ruční třídění plastů a výrazně zdokonalí proces samotné separace. Nové zařízení je schopné tříděný odpad rozdělit na 15 výstupních frakcí, a celkově tak zvyšuje podíl vyříděných materiálů

předaných k recyklaci. Při dvousměnném provozu bude linka schopna zpracovat 15 tisíc tun odpadu ročně, což pokrývá roční produkci plastů města, přičemž maximální hodinová kapacita bude až pět tun odpadu.

„Tento typ zařízení v Praze dosud výrazně chyběl. Nyní budeme moci efektivně roztřídit zejména plastový odpad na jednotlivé druhy a získat hodnotný materiál k dalšímu využití. Připravujeme také smysluplné využití pro zbytkový plastový odpad – tzv. výmět, který by jinak putoval do spalovny nebo jako vstupní materiál pro výrobu tuhého alternativního paliva (TAP) do průmyslových provozů,” uvedla při zářijovém představení linky náměstkyně primátora pro životní prostředí Jana Plamínková.

Jako možný odbyt vyříděného zbytkového plastu – výmětu – a také odpadních rostlinných olejů připravuje město a Pražské služby spolupráci se společností Orlen Unipetrol. Ta chystá vznik recyklačního centra fungujícího na principech cirkulární ekonomiky, kdy z výmětu bude schopno vyrábět nové plasty. Použité oleje by zase měly být využity pro produkci biopaliv. Spolupráce bude potvrzena v nejbližší době podpisem memoranda o vzájemné spolupráci.

Nová třídící linka si poradí i s odpadem uzavřeným v pytlích, které jsou na začátku třídící linky roztrženy

mechanickým otvíračem. Dále se třídí barevné a číré fólie, odstraní se největší nečistoty a nežádoucí příměsi. Železné kovy vytřídí silný magnet, protože společně s velkými nečistotami by v následném automatizovaném procesu mohly zařízení poškodit.

V rámci třídícího procesu odpad dále putuje do největší součásti linky, kterou je balistický separátor. V něm se materiál roztřídí podle velikosti a vlastností na tři frakce. Drobné nečistoty do 5 cm a plochý zbytkový materiál budou následně energeticky využity. Ostatní materiál linka pomocí optických senzorů a proudů stlačeného vzduchu roztřídí na různé typy plastů (HDPE, PP, PS a PET), různé barvy PET lahví (číré, modré, zelené a smíšené) a ostatní „neplastový“ materiál. Z tohoto zbytku jsou pomocí technologie vířivých proudů (tzv. eddy current) vytříděny neželezné kovy.

Kromě uvedených druhů plastů bude možné na lince třídít i nápojové kartony, u nichž se využije přítomnost plastové LDPE fólie. Vytříděný materiál se v rámci areálu dočasně uskladí ve zřízených boxech. Součástí třídící linky je i lis, který jednotlivé vytříděné frakce lisuje do balíků k následné expedici.

Ze získané suroviny mohou vzniknout například nové PET lahve

Vytříděné jednotlivé druhy plastů jsou dobře využitelné zpracovateli a výrobci plastových výrobků – například recyklované stavební prvky, venkovní nábytek, ale

i nové PET lahve, textil z PET vláken a další. Pro zbylý plastový materiál (výmět), jehož množství není zanedbatelné, se v současné době nabízí využití v rámci již zmíněné spolupráce se společností Orlen Unipetrol. „Kvalita a čistota vytříděného materiálu je naprosto zásadní pro další zpracování a recyklaci. Nová třídící linka nám umožní být efektivnější v množství této cenné suroviny, již budeme moci ve větší míře a kvalitě předávat zpracovatelům, kteří ji následně navrátí zpět do oběhu v podobě recyklovaných produktů. Věřím, že nová linka bude Pražany ještě více motivovat ke třídění odpadu, protože budou vědět, že Praha disponuje zařízením s vyspělou technologií, která se o jimi vytříděné odpady postará,“ uvedl generální ředitel Pražských služeb Patrik Roman a dodal: „Naše nová linka je v současnosti nejmodernější zařízení svého druhu v Česku.“

Významnou roli při efektivitě samotného třídění a plynulosti provozu nové linky bude hrát kvalita svezeneho odpadu od občanů, tedy to, jak lidé svůj odpad vytřídí do barevných kontejnerů.

Podpořit třídění odpadu má i již zmíněný tzv. multikomoditní sběr odpadu do jedné žluté sběrné nádoby. „Ze zahraničí, ale i například z realizovaného pilotního projektu v městské části Praha-Štěrboholy víme, že multikomoditní sběr zvyšuje množství a kvalitu vytříděných složek. Také snižuje náklady na svoz a díky odstranění části odpadových nádob se uvolní prostor v ulicích a veřejném prostranství,“ uvedla Jana Plamínková. ■

Packaging Herald 46

• **Z plastových tašek dlaždice. Egyptský startup řeší dva problémy zároveň**

Egyptský startup se pokouší řešit hned dva globální problémy najednou. Jeho cílem je totiž využití více než pěti miliard plastových sáčků a jejich následná přeměna na dlaždice. Firma TileGreen tak tímto způsobem chce využít tuny odpadu, které se jinak běžně dostávají do moře. Činnost egyptské firmy zároveň pomůže řešit vysokou úroveň emisí škodlivých plynů, jež v oblasti stavebnické výroby běžně vzniká.

„Jsme teprve na začátku. Zatím jsme úspěšně recyklovali asi pět milionů plastových tašek. Naším cílem ale je, aby jich do roku 2025 bylo více než pět miliard,“ uvedl pro agenturu Reuters spoluzakladatel společnosti TileGreen Khaled Raafat.

V továrně této společnosti tak dělníci běžně nosí sudy, které jsou až po okraj naplněné smíšeným plastovým odpadem. Jejich obsah se má následně celý roztavit a slisovat do finální podoby. Firma netradiční produkt vyrábí na předměstí Káhiry. Vzniklé dlaždice následně prodává developerům i dalším dodavatelským firmám, které je následně užívají při skládání venkovních dlažeb.

TileGreen tak do určité míry může kompenzovat fakt, že Egypt se řadí mezi největší znečišťovatele v oblasti Středozemního moře, jak poukazuje zpráva neziskové organizace Mezinárodní pro ochranu přírody z roku 2020.

Analytici této neziskové skupiny dodávají, že Egyptané stojí asi za 74 tisíci tunami plastového odpadu v tomto moři ročně. Problémem rovněž je, že Egyptané poměrně s oblibou odhazují odpadky na ulici nebo je pohazují na nelegální skládky po celé zemi. Severoafrická země, která loni v listopadu hostila třeba i klimatický summit OSN COP27, v posledních letech zakázala v několika provinciích používání jednorázových plastů. Tím se přiblížila i Západu, kde tento zákaz již funguje.

Egyptská ministryně životního prostředí Yasmine Fouadová agentuře Reuters na konferenci COP27 řekla, že egyptská vláda spolupracuje s obchodními řetězci na rozšiřování zákazu používání jednorázových plastů tak, aby do roku 2024 platil tento zákaz v rámci celé země.

https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/egypt-zivotni-prostredi-plasty-dlazdice-afrika.A230331_145501_eko-zahranicni_jla?, 1.4.2023

BUDOUCNOST JE CHEMICKÁ RECYKLACE

MIKULÁŠ ČERNÝ, MANAŽER PR A KOMUNIKACE, GS1 CZECH REPUBLIC

V novém díle obalové rubriky se zaměříme na obalová řešení pro FMCG z plastů. Naše otázky zodpoví Ivo Benda. Prezident Obalového institutu SYBA vede již deset let společnost Greiner Packaging Slušovice, která loni oslavila třetí úspěšnou dekádu ve výrobě obalů a zpracování plastů. Její tradice však sahá dále: recyklační linku na výrobu regranulátu uvedla do provozu již v roce 1987!

JAKÝ JE VÝROBNÍ PROGRAM VAŠÍ SPOLEČNOSTI?

Většina produkce směřuje do potravinářství, především do segmentu mléčných výrobků – kelímky, víčka, vaničky apod. Portfolio doplňují obaly pro kosmetiku, zdravotnictví, petrochemii či hnojiva, tyto segmenty však v letošním roce opouštíme. Skupina usiluje o užší specializaci každého z dvaceti závodů. Slušovice se zaměří výhradně na potravinářství.

Vedle obalů pro mlékárenství budeme dodávat obaly například pro hotová jídla, masný průmysl, saláty, baby food, tj. zejména obaly vyráběné technologií tvarování,

VELKÝ PODÍL SLUŠOVICKÉ PRODUKCE TVOŘÍ VSTŘIKOVANÉ A TVAROVANÉ OBALY PRO MLÉČNÉ PRODUKTY. JAKÉ V TOMTO SEGMENTU SLEDUJETE TRENDY?

Naše obaly dělíme do tří skupin: K1 představuje jednoduché monomateriálové obaly bez potisku nebo potištěné suchým ofsetem. Do K2 patří kelímky dekorované smrštitelnou fólií, tzv. sleevy, do skupiny K3 kelímky s kartonovým pláštěm.

Na chování spotřebitelů má vliv primárně ekonomická situace. V evropském regionu je patrný určitý pokles poptávky po základních potravinách, resp. hledání jejich ekonomičtějších variant. Proto mírně roste ekonomický segment K1.

Současně se však v důsledku příklonu spotřebitelů ke zdravému životnímu stylu prodává více prémiových produktů včetně rostlinných alternativ mléčných výrobků balených do dražších kombinovaných obalů K3.

JAK SE VE VÝROBNÍCH TECHNOLOGIÍCH PROJEVUJE TLAK NA UDRŽITELNOST?

Snahy o snižování objemu plastového odpadu vedou k odlehčování obalů. Narůstá obliba jednodruhových materiálů s minimální dekorací, což umožňuje snazší recyklaci. Nároky na udržitelnost však dobře splňují i kombinované K3 kelímky. Jejich papírový plášť může být vyroben z téměř až 100% recyklátu a zaručuje stabilitu i kelímkům s maximálně odlehčenou, velmi tenkou stěnou. Oboustranně potisknutelná papírová vrstva výborně slouží ke komunikaci. Pomáhá splňovat legislativní požadavky na povinná B2C data a poskytuje efektivní marketingový nástroj. Samotný kelímek pak může být úplně čirý nebo bílý a tím opět snáze recyklovatelný.

NENÍ U RECYKLACE KOMBINOVANÝCH OBALŮ PŘEKÁŽKOU NUTNÁ DISCIPLÍNA KONZUMENTŮ, KTERÍ MUSEJÍ PLASTOVÉ A PAPIROVÉ ČÁSTI ODDĚLIT A VYTŘÍDIT?

S tím je možné souhlasit. Naše společnost přišla s inovací, která umožňuje oddělení papírového pláště a plastového obalu bez lidského zásahu. Působením deformačních tlaků ve svozových vozech se obě komponenty oddělí a k jejich separaci dochází na třídících linkách, a to jak automatických, tak manuálních. Dosažení vysoké recyklovatelnosti tedy nezávisí – jako dosud u všech kombinovaných obalů – na správném roztržení obalu koncovým spotřebitelem, ale probíhá automaticky v rámci zpracování odpadu. Další inovací je nahrazení konvenčního hliníkového víčka plastovým, které zvyšuje recyklovatelnost obalu až na 98 %.

JAK JE TOMU U OBALŮ SE SMRŠŤOVACÍMI FÓLIEMI?

Na trhu je stále vysoký podíl obtížně recyklovatelných kombinací polypropylenových, PET a jiných obalů se sleevey z PVC. Tyto jsou postupně nahrazovány fóliemi z OPS neboli tzv. orientovaného polystyrenu, které se díky různé hustotě kelímku a sleeveu na linkách lépe třídí. Dalším krokem k větší udržitelnosti jsou kelímky potažené tzv. PO nebo PET fólií. Existují dvě možnosti recyklace. U jednodruhového materiálu, např. PET sleeveu a PET kelímku, je možné výrobek recyklovat jako celek. Dále je to kombinace dvou různých materiálů, které umožňují snadnou separaci a následné třídění. Hlubou, věřím, už blízké budoucnosti je chemická recyklace polymerů jejich rozložením na monomery nebo základní uhlovodíky a opětovná polymerizace, kde bude aplikace PO fólií výhodná.

Do té doby budou výrobci směřovat k použití stejných materiálů pro sleeve a kelímky, resp. etikety a stále většímu využití recyklovaných surovin, zejména r-PET.

NA JAKÉ ÚROVNI JE VYUŽITÍ RECYKLÁTU U OBALŮ URČENÝCH PRO POTRAVINÁŘSTVÍ?

Dodavatelé obalů pro potravinářský průmysl jsou schopni produkovat recyklovatelné obaly, ale zatím, až na výjimku PET, recyklát do obalů nezpracovávají. Je to proto, že pouze r-PET byl schválen autoritami jako bezpečný pro kontakt s potravinami.

Obaly s obsahem recyklátu schválené Evropským úřadem pro bezpečnost potravin EFSA nabízíme od loňského roku. Současně jsme se díky akvizici recyklační firmy a investici do r-PET dekontaminační a extruzní linky stali v dodávkách recyklátu soběstačnými.

JAK SE VYVÍJÍ DOSTUPNOST SUROVIN NA SVĚTOVÝCH TRŽÍCH?

Dostupnost surovin silně ovlivnil covid, kdy došlo k narušení dodavatelských řetězců, a poté konflikt

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

na Ukrajině. Trh se potýkal s nedostatkem polymerů; dá se říci, že za toto období se cena zdvojnásobila. Nyní dochází k uklidnění a stabilizaci. Dalším významným faktorem bylo vyhlášení plánu Green Deal Evropskou komisí. Iniciativa vyvolala zvýšení poptávky po recyklovaném PET, dočasný nedostatek a zvýšení ceny. Aktuálně se dostupnost i ceny r-PET stabilizují. Nejdéle trvaly problémy u papíru. Ceny jsou stále ještě vysoké, ale na trhu převládá přesvědčení, že vrcholu již dosáhly. Za jejich zvýšením stál mj. nárůst cen plynu, kdy došlo k odstavce několika papíren a závodů na zpracování papírového recyklátu, které jsou energeticky vysoce náročné. I tady se situace vrací do normálu.

VRAŤME SE K UDRŽITELNOSTI. VAŠE SPOLEČNOST SE V RÁMCI AKTIVIT KOORDINOVANÝCH OBALOVÝM INSTITUTEM SYBA A ČS. INICIATIVOU ECR PODÍLELA NA LOKALIZACI GLOBÁLNÍCH DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍCH SE NÁVRHŮ OBALŮ PRO OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.

Původně rakouská publikace vydaná z iniciativy World Packaging Organisation poskytuje vodítko, jak postupovat při designu obalů, aby byly co možná nejvíce recyklovatelné. Nevynechává žádný z běžných materiálů od papíru přes kovy, sklo až po kompozitní materiály s obsahem plastu.

U celkem jedenácti základních druhů obalů pro rychloobrátkové zboží uvádí návody, aby jejich konstrukce a materiálové složení byly v souladu s principy cirkulární ekonomiky. Za nejdůležitější považují skutečnost, že se nám, obalářům, napříč obory a materiály daří domluvit se na společném postupu a usilovat o co nejvyšší recyklovatelnost obalů. Jednotně jako celý sektor.

Verifikace kvality čárových 1D a 2D kódů

**CERTIFIKOVANÁ
ZAŘÍZENÍ REA**

**GS1 POTVRZENÍ
KVALITY KÓDU**

**OVĚŘENÍ
DATOVÉHO OBSAHU**

PORADENSTVÍ

www.gs1cz.org

INZERCE

**OTEVŘENOST KE
SPOLUPRÁCI HRÁČŮ
NAPŘÍČ SEKTORY
A OCHOTA KOMUNIKO-
VAT JE KLÍČOVÁ I PRO
NÁS JAKO STANDAR-
DIZAČNÍ ORGANIZACI...**

Rád bych apeloval na pokračování spolupráce, jen tak se obaly přiblíží k ideálu 100% recyklovatelnosti. Domnívám se, že jako plastikáři jsme v posledních letech dostatečně obnaženi, tlak je na nás obrovský. Nemáme co skrývat, ani nemůžeme.

Nás se recyklace týká nejvíce. Panuje všeobecné přesvědčení, že je jednoduché recyklovat papír a sklo, a naproti tomu je obtížné recyklovat plast. Musíme se k tomu postavit čelem a zajistit, že recyklace plastu bude minimálně na stejné úrovni jako u skla a jiných materiálů. Postupně se nám to daří.

**JAKÉ DALŠÍ MYLNÉ
PŘEDSTAVY O PLAS-
TECH JSOU VE
SPOLEČNOSTI
ZAKOŘENĚNÉ?**

Mýtus číslo jedna: plasty jsou špatné a znečišťují oceány. Ty ovšem znečišťujeme my jako lidé. Ve skutečnosti jsou plasty při podobných vlastnostech nutných pro ochranu produktu oproti jiným materiálům ekologičtější. Jejich zpracování je o řády energeticky méně náročné a ve vztahu k okolnímu prostředí jsou inertní a neškodí. Názor o špatné recyklovatelnosti je značně rozšířený, přitom je tomu přesně naopak. Pro ilustraci, naše firma začala s výrobou recyklátu již v roce 1987. Masovějšímu zpracování druhotné suroviny však dosud bránily dva hlavní faktory: nedostatečná infrastruktura a nízká ekonomická motivace.

Výroba polymerů z ropy donedávna vycházela výrazně levněji než sběr použitého plastu, jeho čištění a recyklace. S tím šel ruku v ruce problém recyklovatelnosti pouze mimo potravinářské aplikace, kdy u použitého plastu nebylo možné zaručit jeho stoprocentní čistotu. Zde však přichází do hry již zmíněná chemická recyklace. Separovaná surovina se místo podrcení, přetavení a opětovného zformování chemicky rozkládá na základní uhlovodíky nebo monomery, z nichž vzniká úplně nový materiál.

**POVÍDALI JSME SI
O POTŘEBĚ KOMUNI-
KACE V RÁMCI CELÉHO
OBALOVÉHO SEKTORU.
PRO VAŠE PODNIKÁNÍ
JE VŠAK KRITICKÉ
SDÍLENÍ DAT
S ODBĚRATELI.**

V této oblasti dosud chybí jakákoli harmonizace, přičemž udržovat s každým z mnoha odběratelů jiný kanál pro výměnu nejrůznějších, hlavně logistických dat je náročné. Součástí společného projektu Obalového institutu SYBA a Čs. iniciativy ECR bude příprava datového modelu pro B2B obalářská data vycházejícího ze standardu GDSN, aby tato mohla být centralizovaně sdílena s odběrateli.

Diskutujeme rovněž využití EDI v celém obchodním procesu, pro komunikaci mezi retailery, výrobci a jejich dodavateli obalů.